

BOFIT

KIINA

-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

BOFIT Kiina-tietoisku

Hiipivä harmaa sarvikuono, piilotettu musta joutsen

Ohjelma

Kiinassa kasvu hidastuu ja ongelmat kasaantuvat
Jouko Rautava, neuvonantaja, BOFIT

Onko Kiinan kasvumalli tullut tiensä päähän?
Risto Herrala, neuvonantaja, BOFIT

Kahvitauko noin klo 10.00–10.30

Kansainvälisen kauppajärjestelmän tila
Markku Keinänen, alivaltiosihteeri, Ulkoministeriö (@MKeinanen)

Sotatanner tömisee, mutta mitä kuuluu Kiinan ulkomaankaupalle?
Juuso Kaaresvirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT (@J_Kaaresvirta)

Jatkuuko kiinalaisyriyksen maailmanvalloitus?
Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.

Twitterissä
keskustelua voi
käydä hashtagilla
#kiinatietoisku

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

Kiinan kasvuvauhti hidastuu ja riskit kasvavat

BOFIT Kiina-tietoisku 2018

Kauppakiistat lisänneet levottomuutta markkinoilla

Pörssi

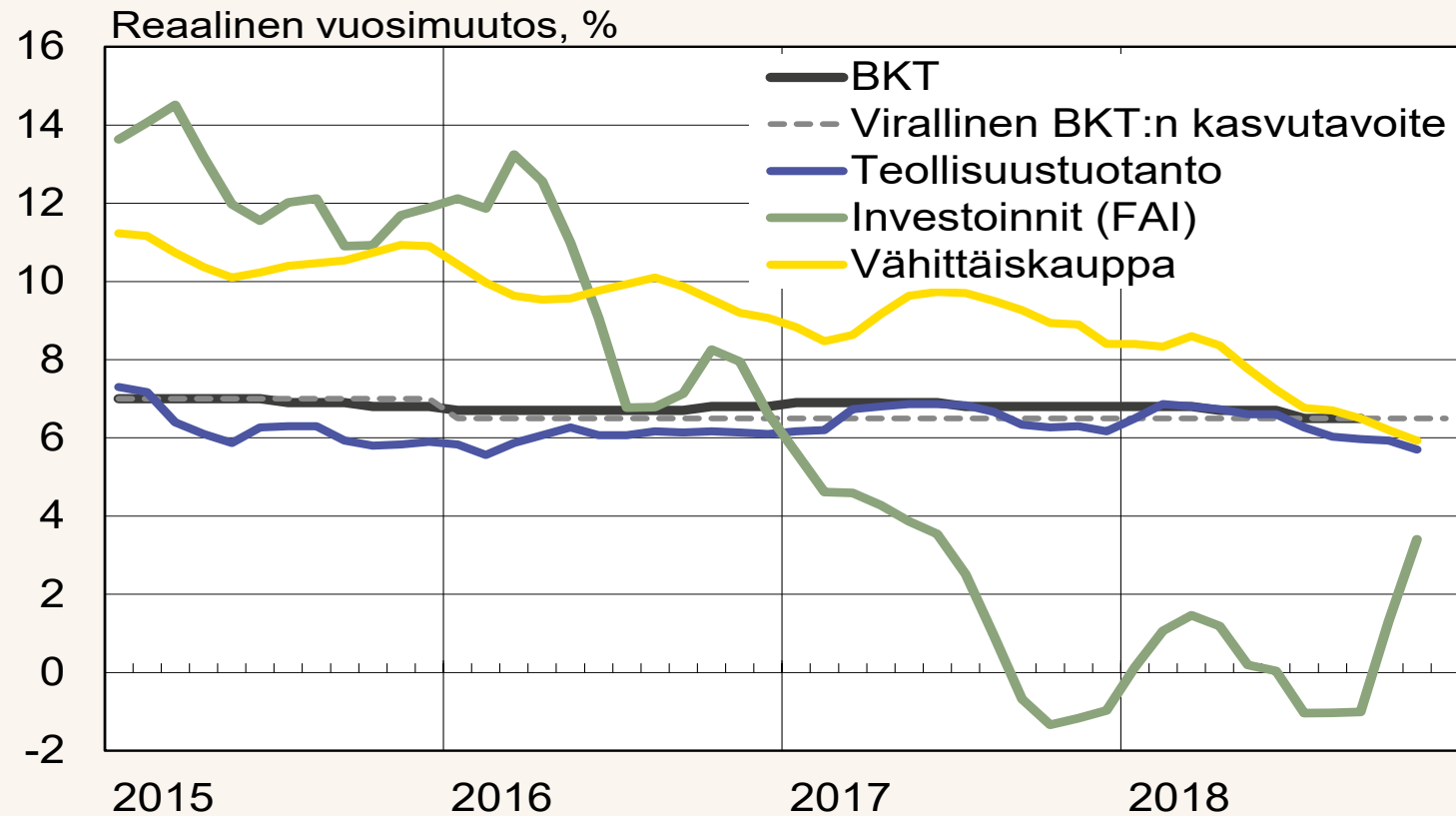
Valuuttakurssi

Lähde: Macrobond

Ongelmien syyt löytyvät kuitenkin kotimaasta - Tilastot vs. todellisuus?

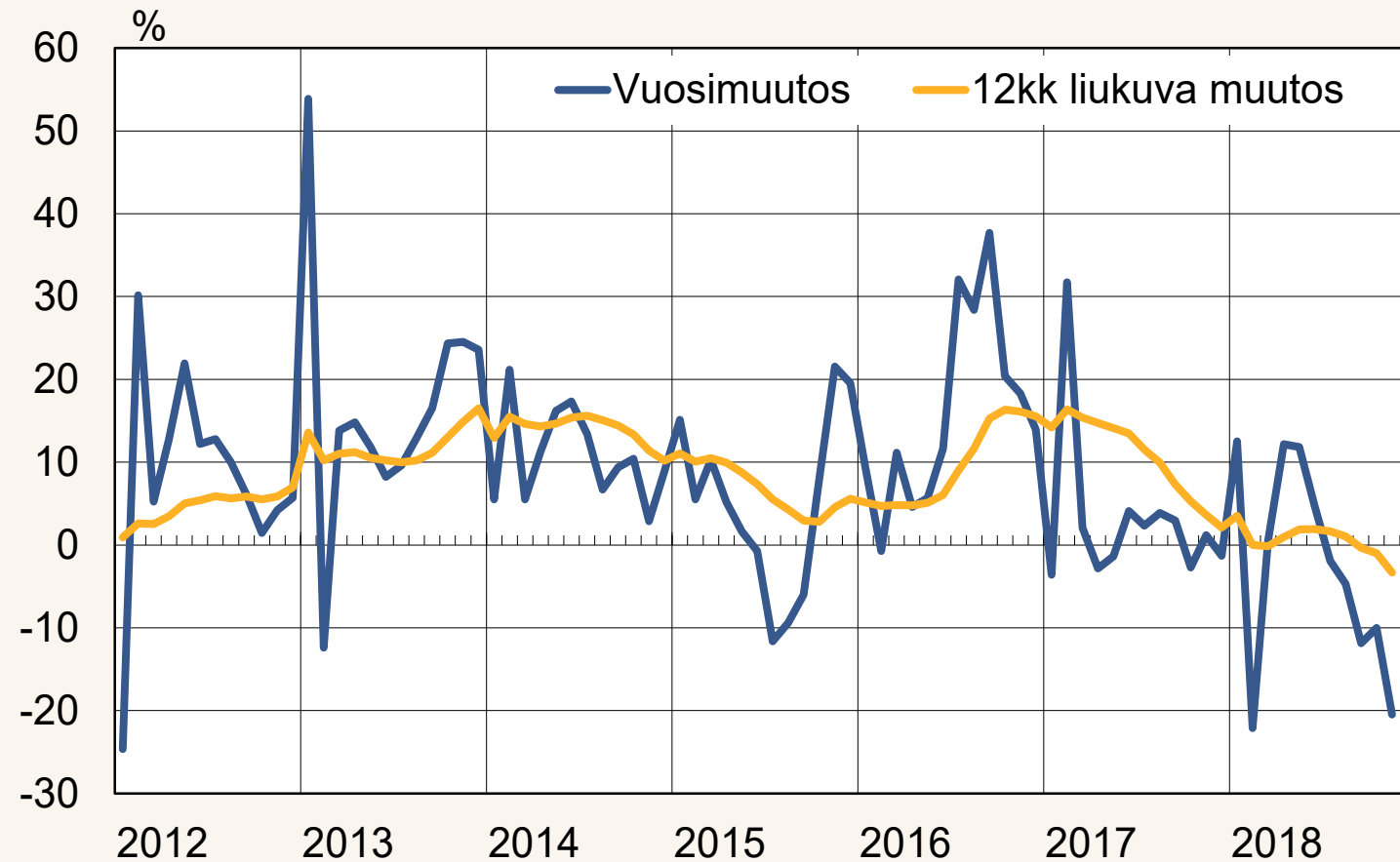

* BKT neljännesvuosisarja, muut 3kk keskiarvo

Lähde: Macrobond

Autojen vuosituotanto ja -myynti pakkaselle ensimmäisen kerran vuosikymmeniin

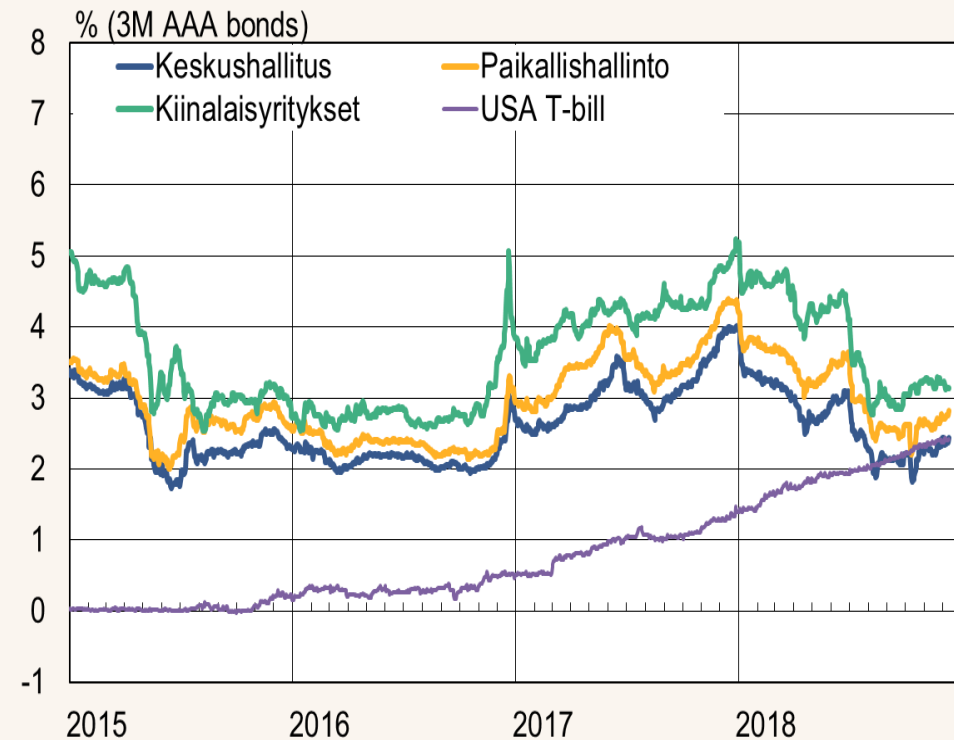

Lähde: CEIC

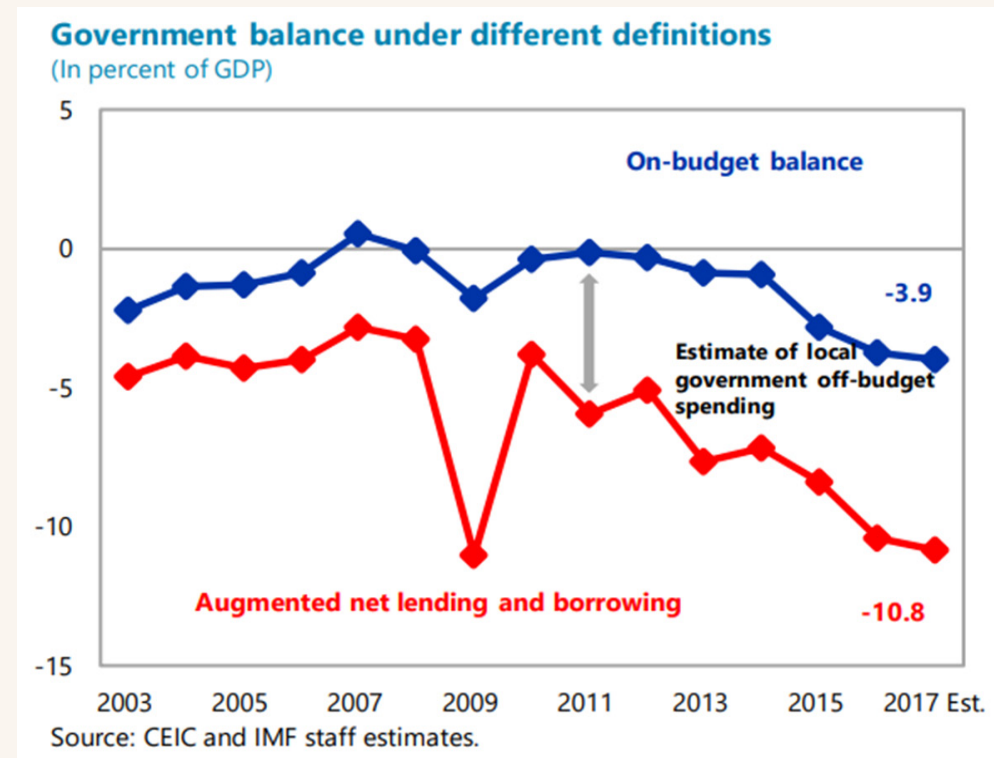
Kasvutavoitteet dominoivat Kiinan talouspolitiikkaa...

Korkokehitys Kiinassa ja Yhdysvalloissa

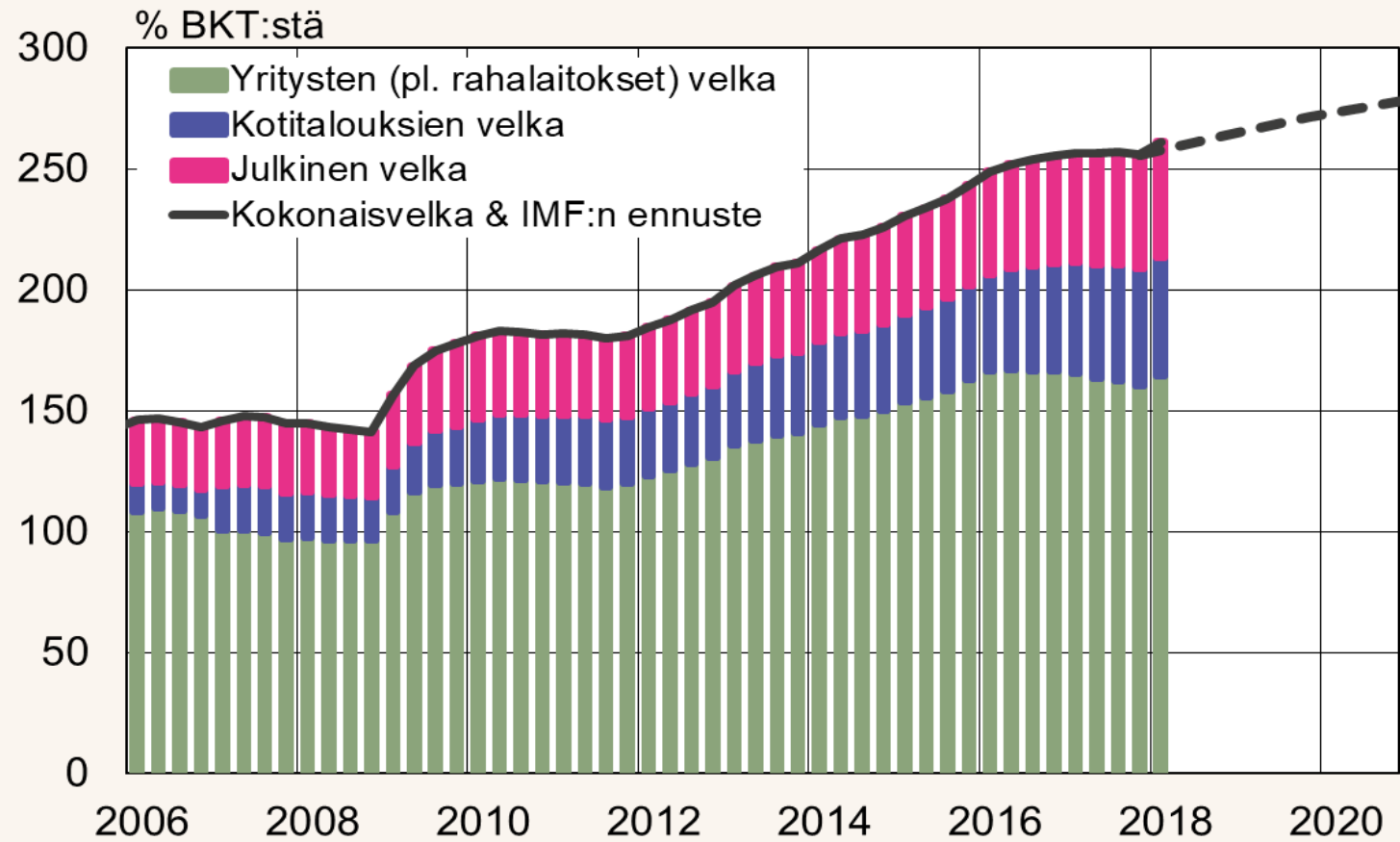

Lähde: Macrobond

Kiinan budjettitasapaino

... eikä velkaantumista saada kuriin

Lähde: BIS, IMF (Article IV June 2018)

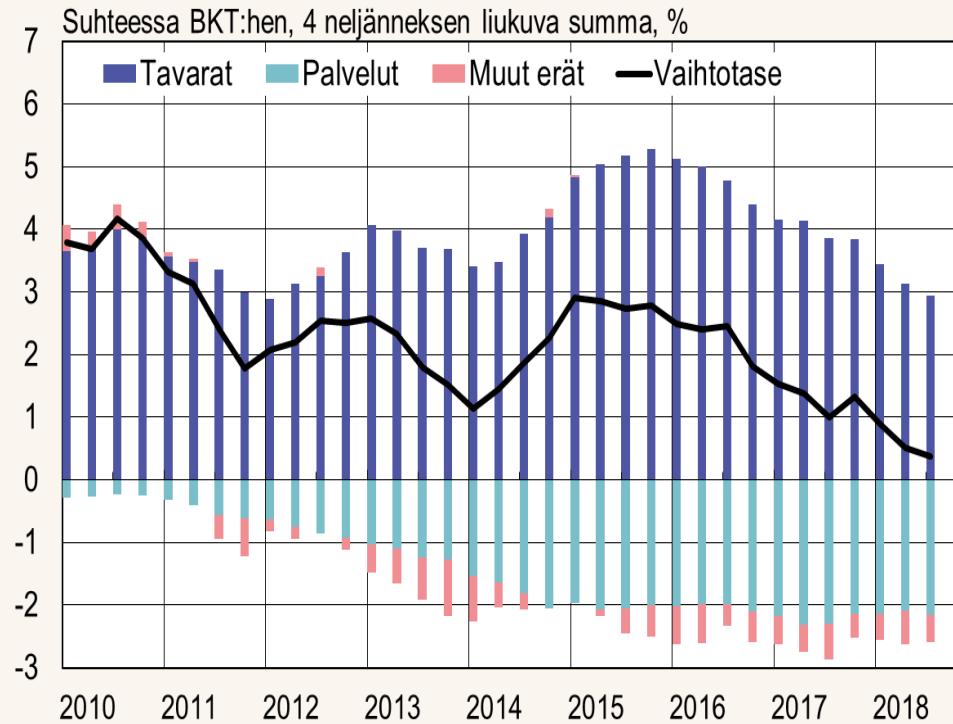

Kauppasota Yhdysvaltojen kanssa pakottanut reformipolitiikan uudelleenarvioon

- Ainakin osittain toimeenpantu aiemmin luvattuja uudistuksia
 - Omistusrajoitusten poisto ulkomaisilta pankeilta ja rahoitusyhtiöiltä sekä eräiltä muilta toimialoilta
 - Joidenkin tuontitavaroiden (mm. autot) tullien lasku
 - Ulkomaalaisilta suljettujen toimialojen lukumäärän lasku (ns. negative list)
 - Tekijänoikeuksien suojelun vahvistaminen (uusi tekijänoikeustoimisto)
 - Valtiontukien poisto uusilta aurinkovoimaprojekteilta
- Monet tärkeät uudistukset vasta alkutekijöissään
 - Valtionyriyten reformi, rahapolitiikka, pääomaliikkeiden vapauttaminen
 - Muita toimia ulkomaisten yritysten toiminnan vaikeuttamiseksi
- Keskustelu reformipolitiikasta aktivoitunut
- Jokainen uudistusaskel vie Kiinaa suuntaan, josta on vaikeampaa ja kalliimpaa palata vanhaan

Ulkoisen tasapaino ei ongelma

Vaihtotase

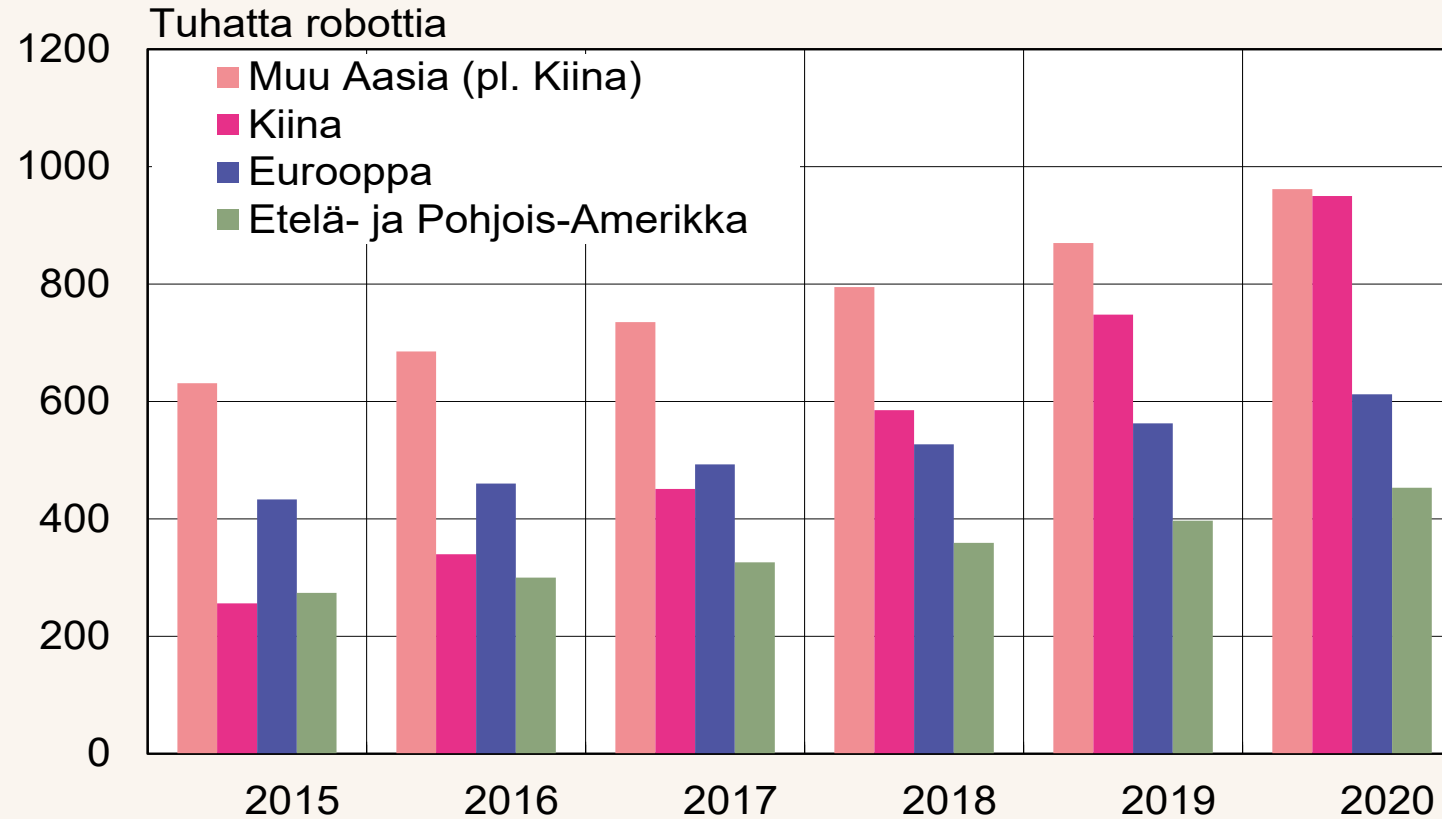
Valuuttavaranto

Lähde: Macrobond

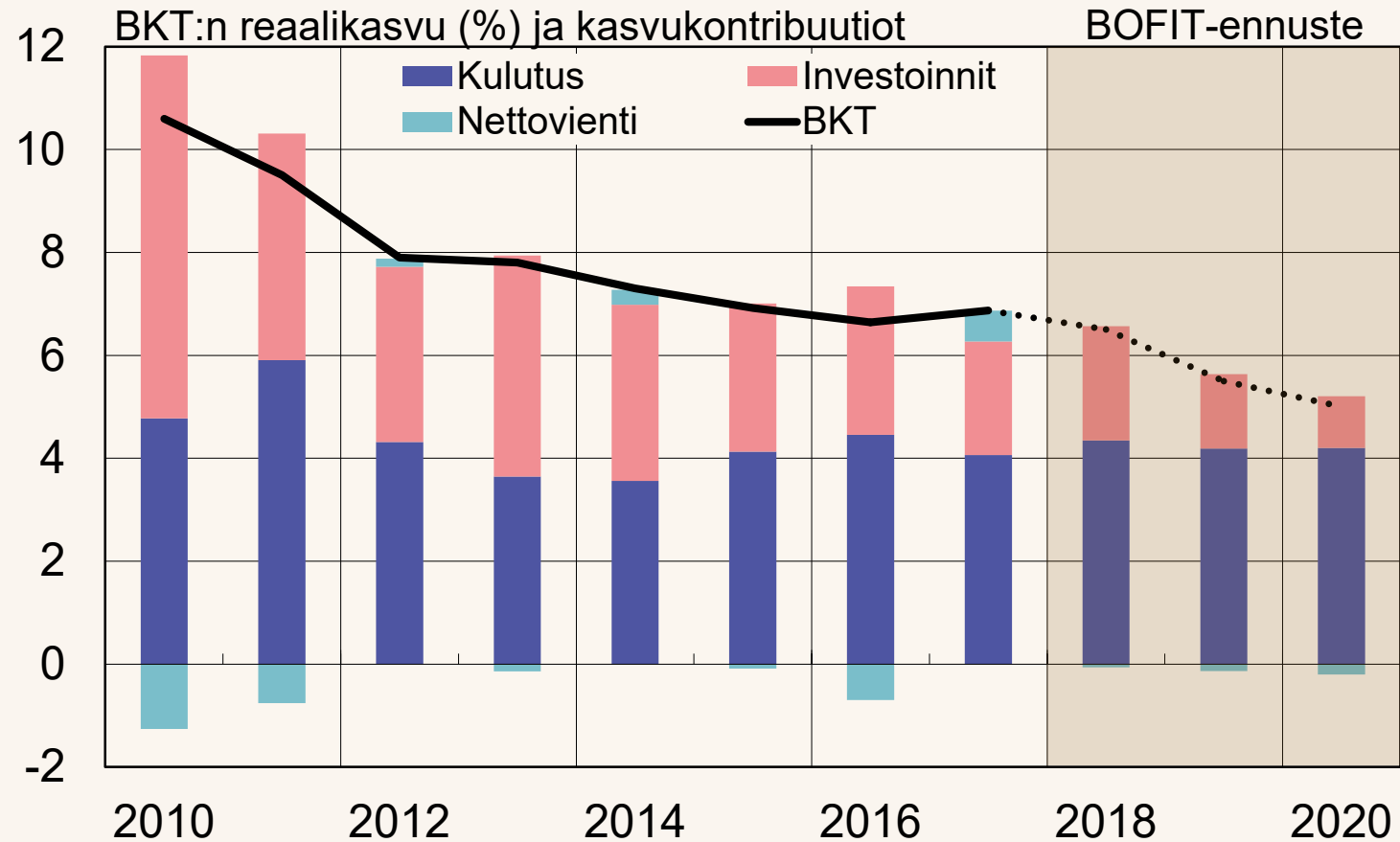
Kehitys jatkuu monilla aloilla nopeana

Teollisuusrobottien arvioitu kanta ja ennuste (2017–2020)

Lähde: IFR

Kasvu hidastuu ja ...

Lähde: Kiinan tilastovirasto, BOFIT

... riskit jatkavat kasvuaan

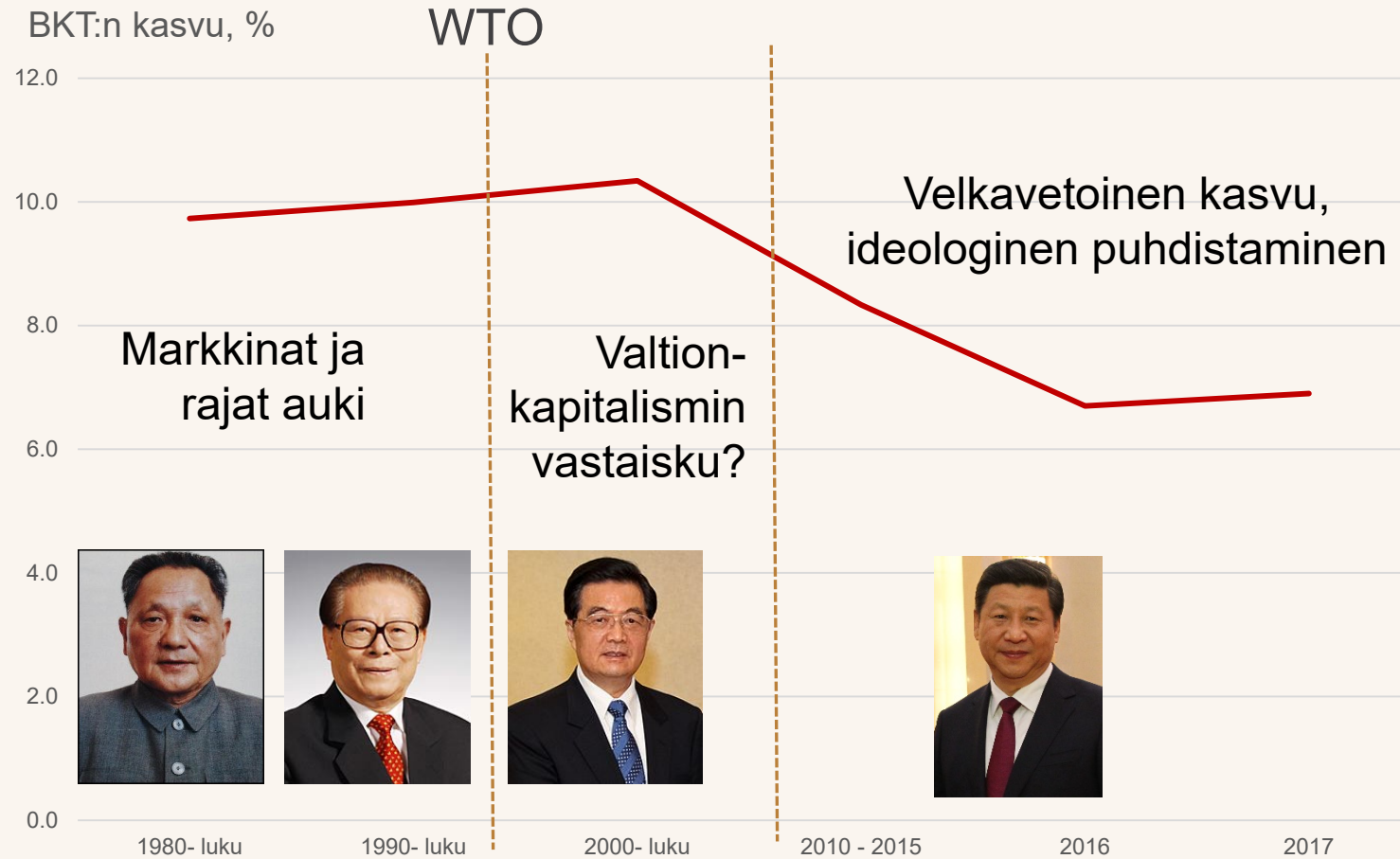
- Kiinan talouspolitiikka on hukassa eikä vastaa talouden todellisiin ongelmiin
 - Miksi pitää elvyttää, jos talouskasvu on edelleen vahvaa?
 - Virallinen kasvutavoite ristiriidassa velkaantumisen jarruttamisen kanssa
 - Epäluotettavat tilastot nykyjärjestelmän ja -politiikan tuote
 - Ristiriitaiset tavoitteet johtavat tempoilevaan politiikkaan, ongelmien ratkaisun siirtämiseen ja vaikeuttavat reformeja
 - Pragmatismi joutunut antamaan tilaa ... niin mille?
 - Reformien puute on keskeinen syy kauppapoliittisten ongelmien kärjistymiseen
- Alueelliset, toimialoittaiset ja yrityskohtaiset erot tulevat aikaisempaa selvemmin näkyviin, myös systeimiriskit kasvussa
- Nähdäänkö Kiinan tilanteen riskit vielä riittävän selvästi vai ollaanko vielä liikaa Kiinan virallisten kasvutavoitteiden ja tilastojen vankeja?

Kiinan malli tiensä päässä?

BOFIT Kiina-tietoisku 2018

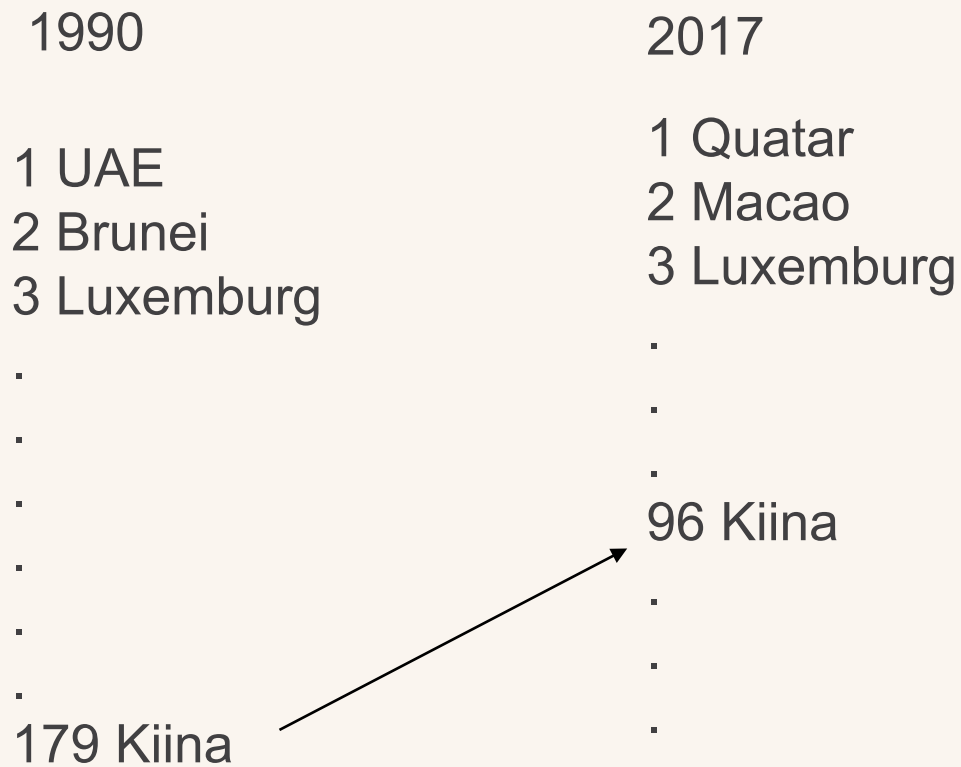
Kiinan talousihmeen pitkä linja

Lähde: Maailmanpankki

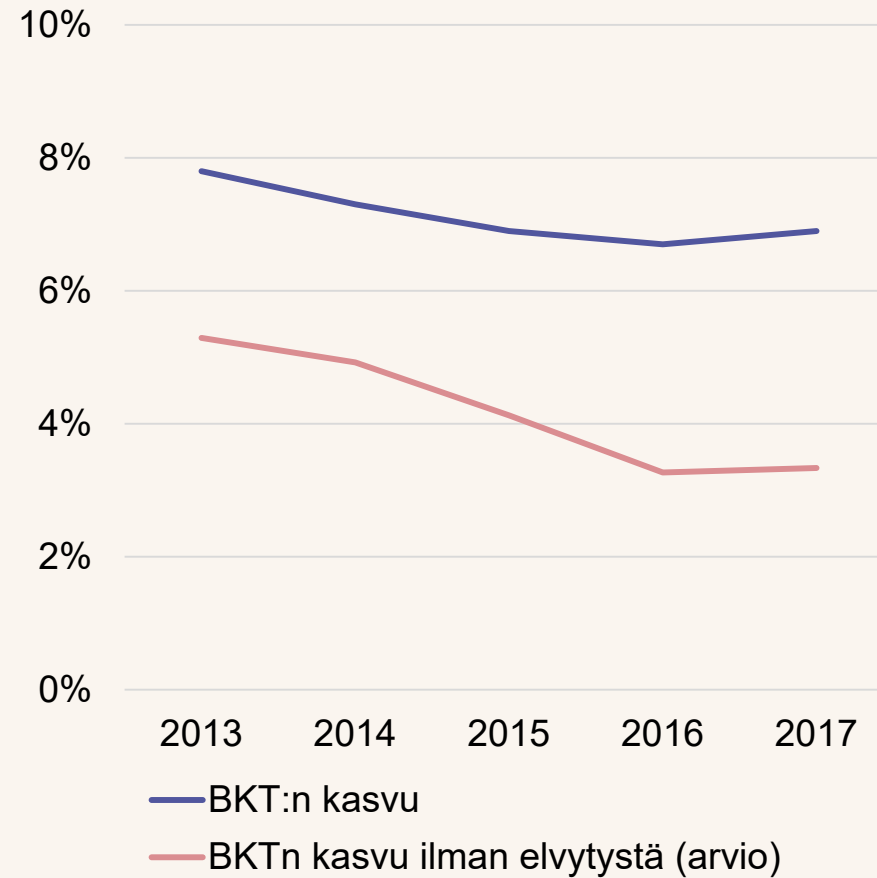
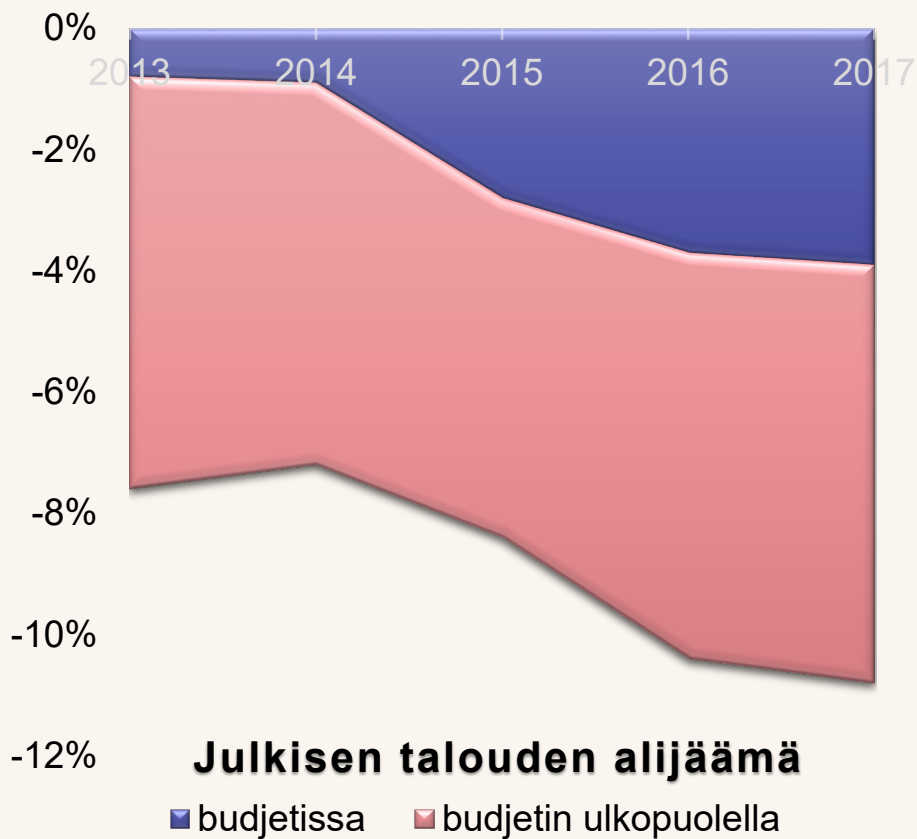
Kipuamista hyvinvointiportailta

Huom: Sijoitus mitattu BKT per capita, USD
Lähde: Maailmanpankki

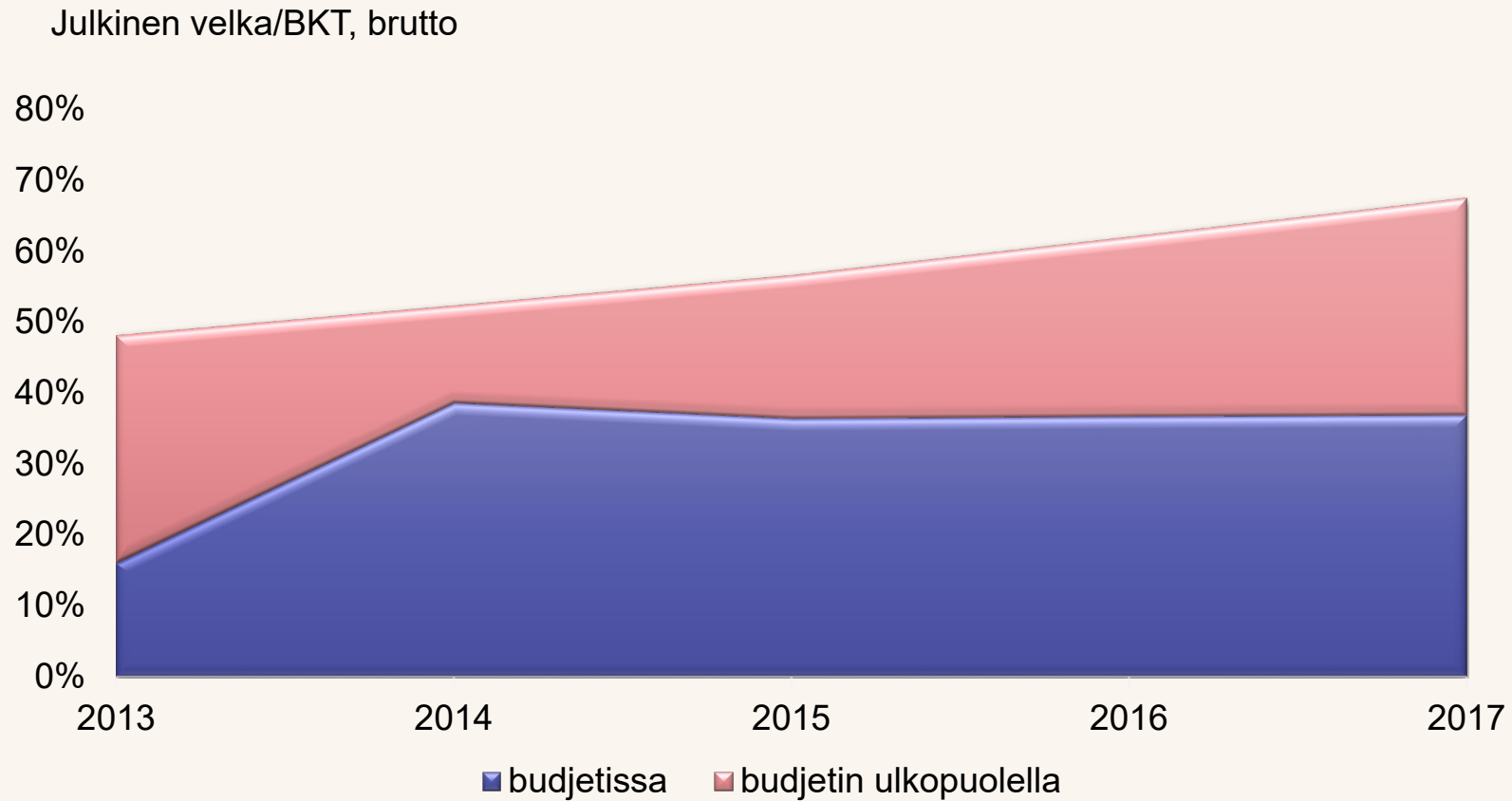
Taloukasvu on yhä enemmän julkisen velkaantumisen varassa

Lähde: Maailmanpankki, IMF, omat laskelmat. Kasvu-arvio perustuu konservatiiviselle oletukselle, että julkisten menojen BKT-kerroin on 1/3

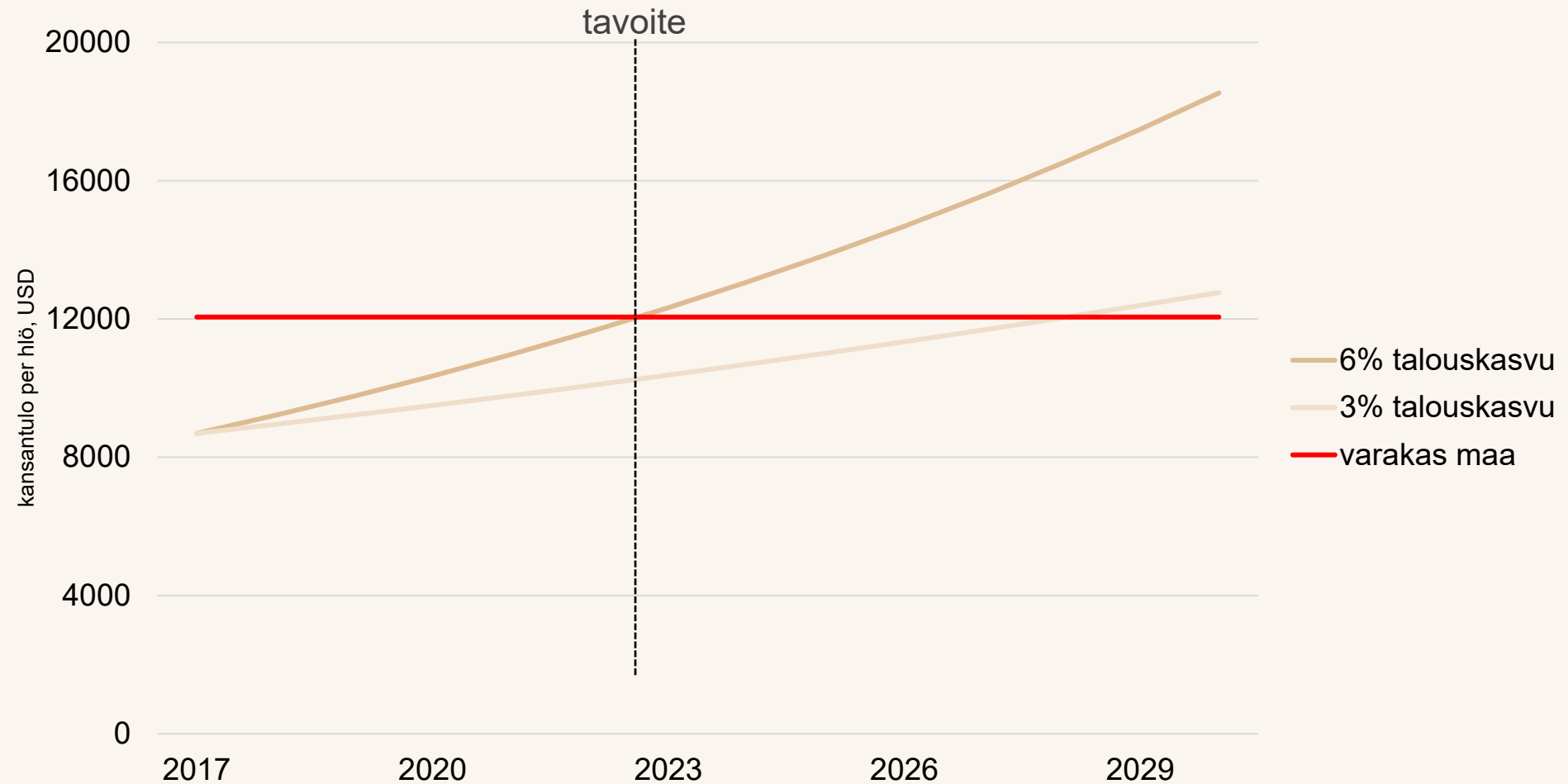
Julkinen velka jo kehittyneiden maiden tasolla

Lähde: IMF

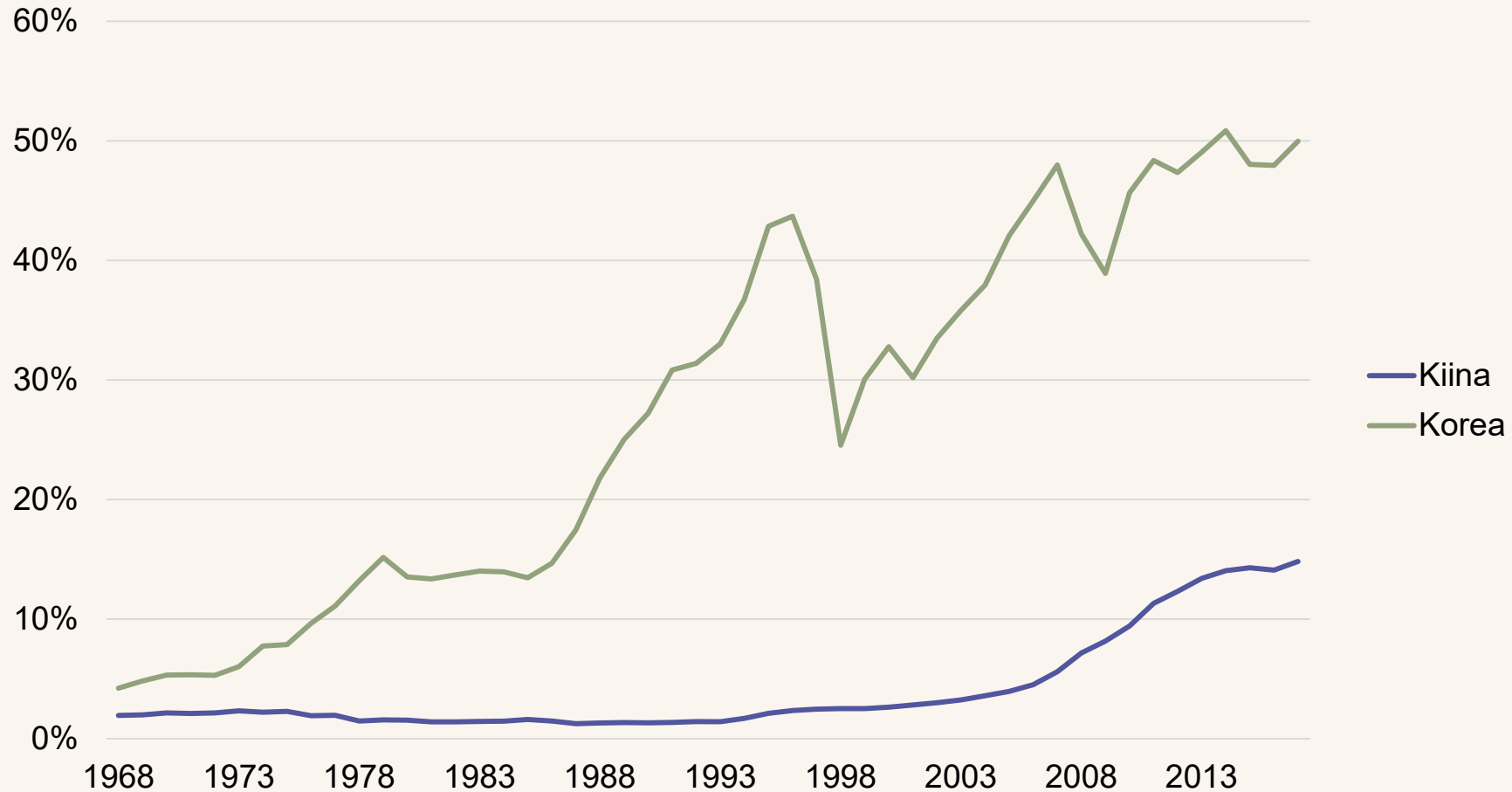
Kiina näyttäisi olevan matkalla keskituloisesta varakkaaksi taloudeksi 2020-luvulla

Lähde: Maailmanpankki, omat laskelmat

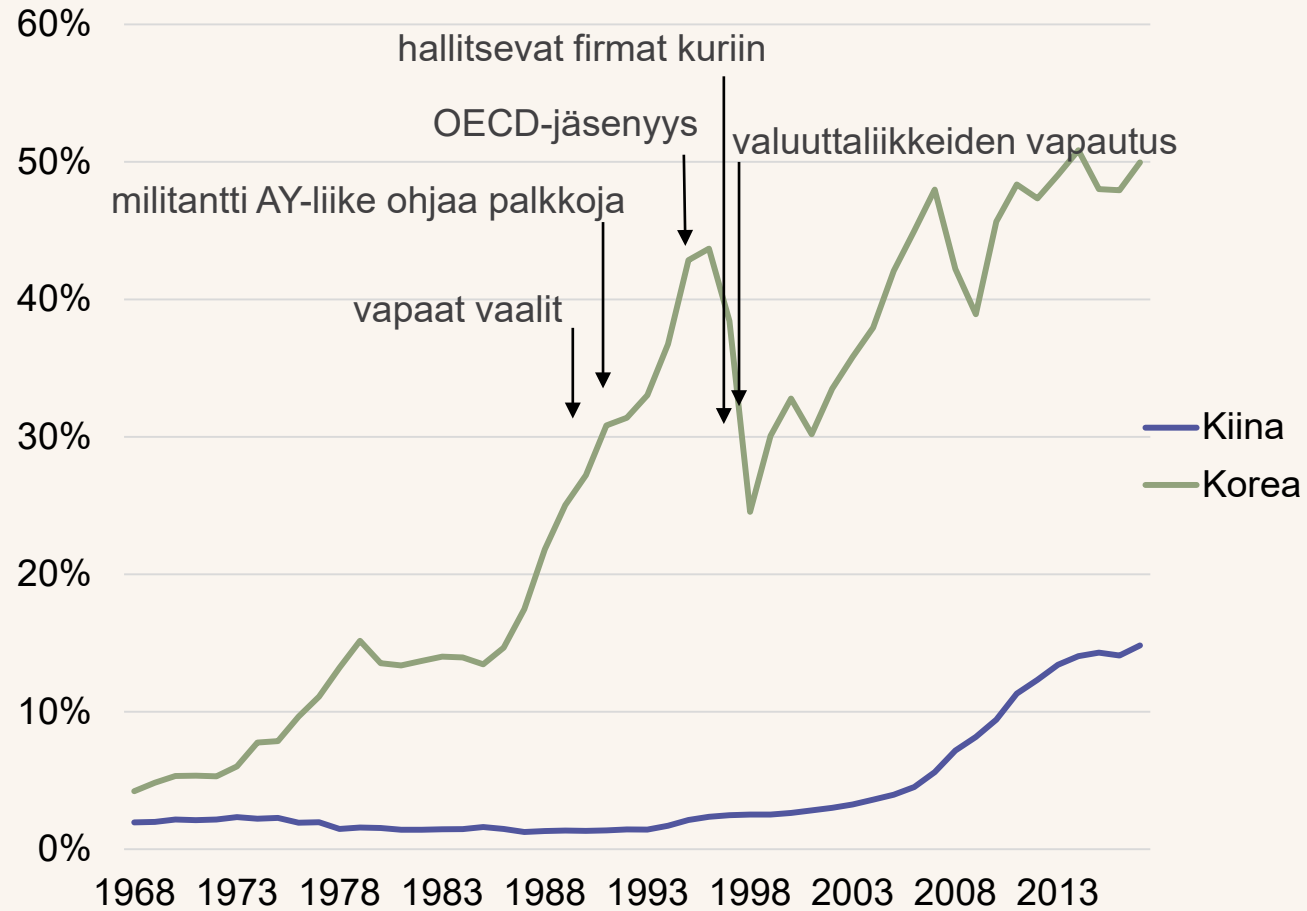

Suhteessa USA:han Kiina on nyt samalla taloudellisen hyvinvoinnin tasolla kuin Korea 1980-luvulla

Lähde: Maailmanpankki

Korean eväät eivät kuitenkaan Kiinalle taida maistua

Lähde: Maailmanpankki

Sen sijaan Kiina tiukentaa kontrollia

**Kiina tiukentaa ohjaksia lehdistöstä
uusilla säännöillä**

Reuters

**Kiina tiukentaa ohjaksia
pysäyttääkseen juanin laskun**

SMCP

Kiina tiukentaa kontrollia internetissä

Diplomat

**Komento ja kontrolli: Kiinan
kommunistinen puolue tiukentaa otetta
ulkomaisista yrityksistä**

Washington Post

Kiina presidentti viittaa tiukentuvaan
kontrolliin yliopistoissa

The Guardian

**Presidentti Xi Jinpingin osoittama
tuki SOEille ei ole yllätys analyytikoille**
SMCP

Samalla Kiina satsaa voimakkaasti tieteeseen vauhdittaakseen muutosta imitaattorista innovaattoriksi

**Kiina taas johtava maa patenttihakemusten
määrässä**

CBC

**Kauppasodasta huolimatta, Kiina
saavuttaa USA:ta teknologiakilpailussa**

Reuters

**Kiinan riskipääomainvestoinnit
yhtä suuret kuin USA:ssa**

Forbes

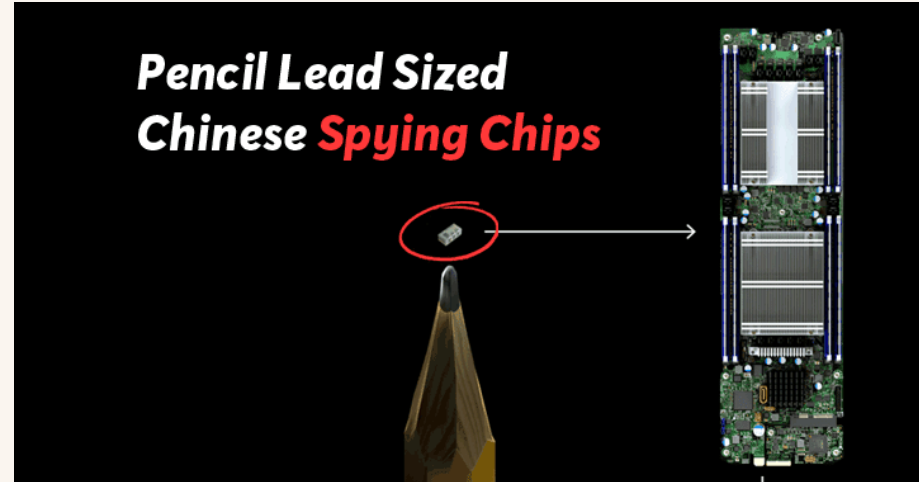
**Made in China 2025: Xi Jinpingin
suunnitelma tehdä Kiinasta mailman
johtava tekoälysovelluksissa**

ABC news

**'Tuhannen lahjakkuuden' ohjelma Kiinan tapa
houkutella USA:sta osaajia**

SMCP

Menestystarinoita on, mutta saavuttaako kiinalainen tekniikka kuluttajien luottamuksen?

European pitää varoa Huaweitä, EU:n teknologiavirkamies sanoo

Reuters

Loppumietteitä

- Kiinan talouden tulevaisuus on hämärtynyt
 - kasvu on viime vuosina ollut vahvasti velkavetoista, eikä siksi kestäväällä pohjalla
 - uusi kasvumalli ei ole vielä täsmentynyt
- Kiina etsii kasvun eväitä täysin toisesta suunnasta kuin Korea (ja Japani)
 - kontrollin tiukentaminen, talousuudistusten lykkääminen ja peruuttaminen
 - samalla kuitenkin voimakas panostus tieteeseen ja tekniikkaan
- Poliittisen kontrollin tiukentaminen herättää kaikuja menneisyydestä
 - Onnistuuko Kiina välttämään 1800-luvun 'suuren eroamisen' aikaiset virheet ja jatkamaan keskusjohtoisesti teknisen kehityksen ja hyvinvoinnin kasvun polulla?

Ohjelma

Kiinassa kasvu hidastuu ja ongelmat kasaantuvat

Jouko Rautava, neuvonantaja, BOFIT

Onko Kiinan kasvumalli tullut tiensä päähän?

Risto Herrala, neuvonantaja, BOFIT

Kahvitauko noin klo 10.00–10.30

Kansainvälisen kauppajärjestelmän tila

Markku Keinänen, alivaltiosihteeri, Ulkoministeriö (@MKeinanen)

Sotatanner tömisee, mutta mitä kuuluu Kiinan ulkomaankaupalle?

Juuso Kaaresvirta, vanhempi ekonomisti, BOFIT (@J_Kaaresvirta)

Jatkuuko kiinalaisyriyksen maailmanvalloitus?

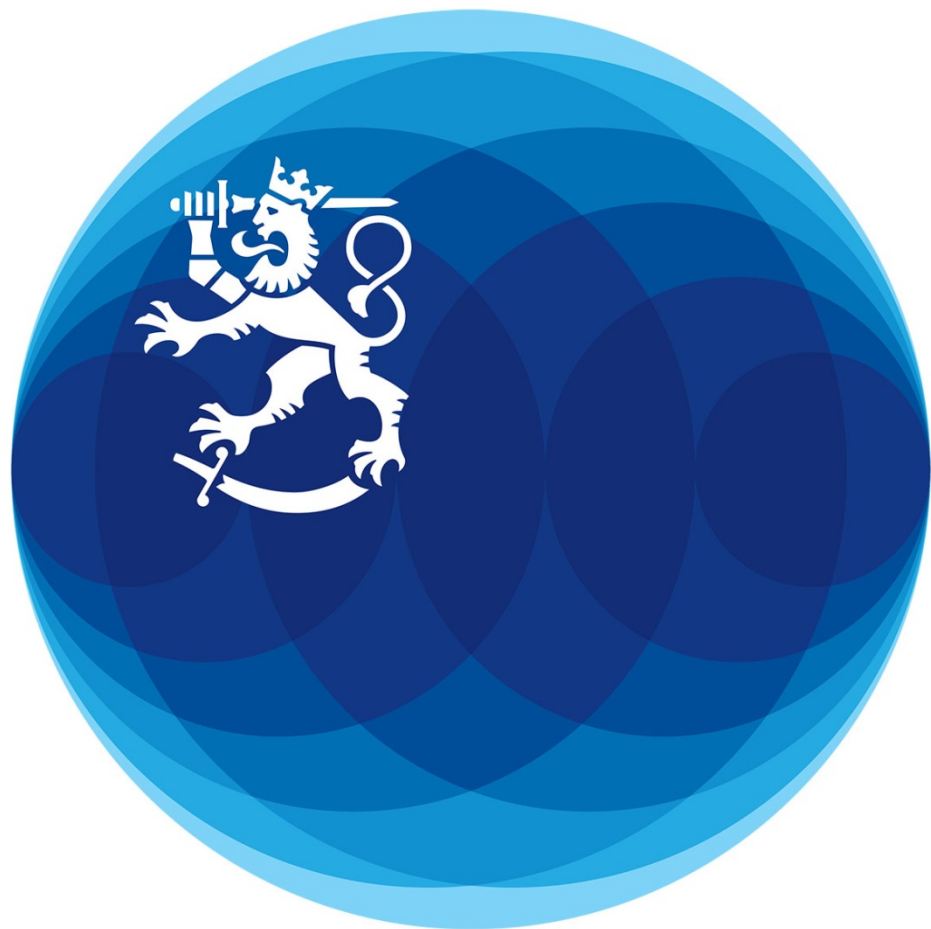
Riikka Nuutilainen, vanhempi ekonomisti, BOFIT

Tilaisuudessa on varattu aikaa kysymyksille ja keskustelulle.

Twitterissä
keskustelua voi
käydä hashtagilla
#kiinatietoisku

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta

Kansainvälisen kauppajärjestelmän tila

Markku Keinänen

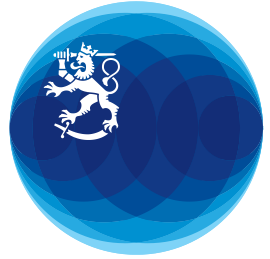
Taloudellisten ulkosuhteiden
alivaltiosihteeri, ulkoministeriö

BOFIT Kiina-tietoisku 2018

Maailman kauppajärjestelmän tila - tavoite

Maailman kauppajärjestelmän tila - tilanne

17.12.2018

Julkinen

30

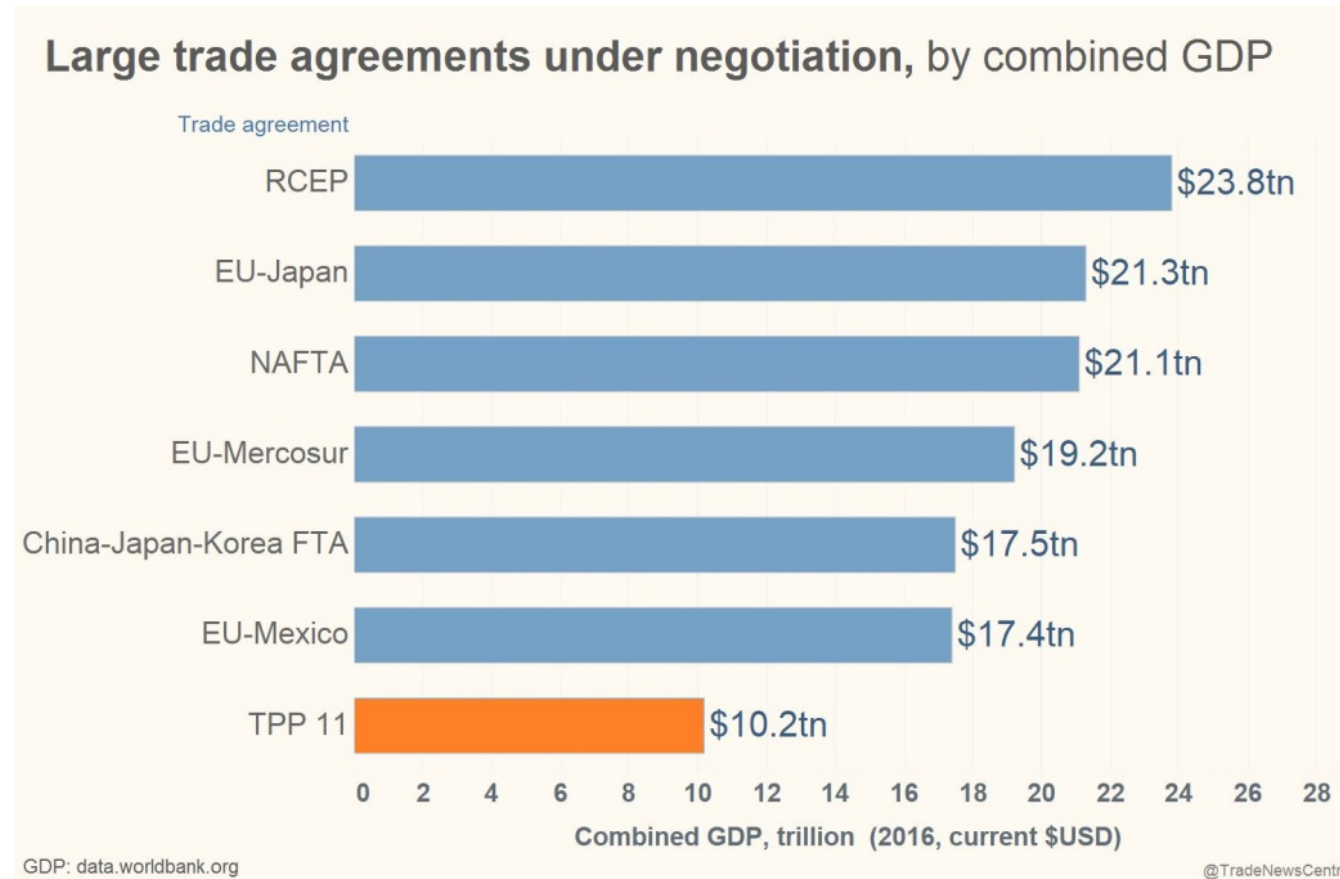
Monenvälisen / useanvälisen kaupan vapauttaminen

Uruguayn kierros 1986-94	WTO 1995	Dohan kierros 2001 -> †	Kaupan helpottamissopimus (Bali 2013, voimaan 2017)	Maatalouden vientituet (Nairobi 2015)	Sähköinen kauppa Maatalous Useanväliset sopimukset?
	ITA-sopimus (Singapore 1996)		TiSA-neuvottelut 2013 -> †	EGA-neuvottelut 2014 -> †	ITA II (Nairobi 2015)

ITA – Informaatioteknologiasopimus
TiSA – Palvelukauppasopimus
EGA - Ympäristötuotesopimus

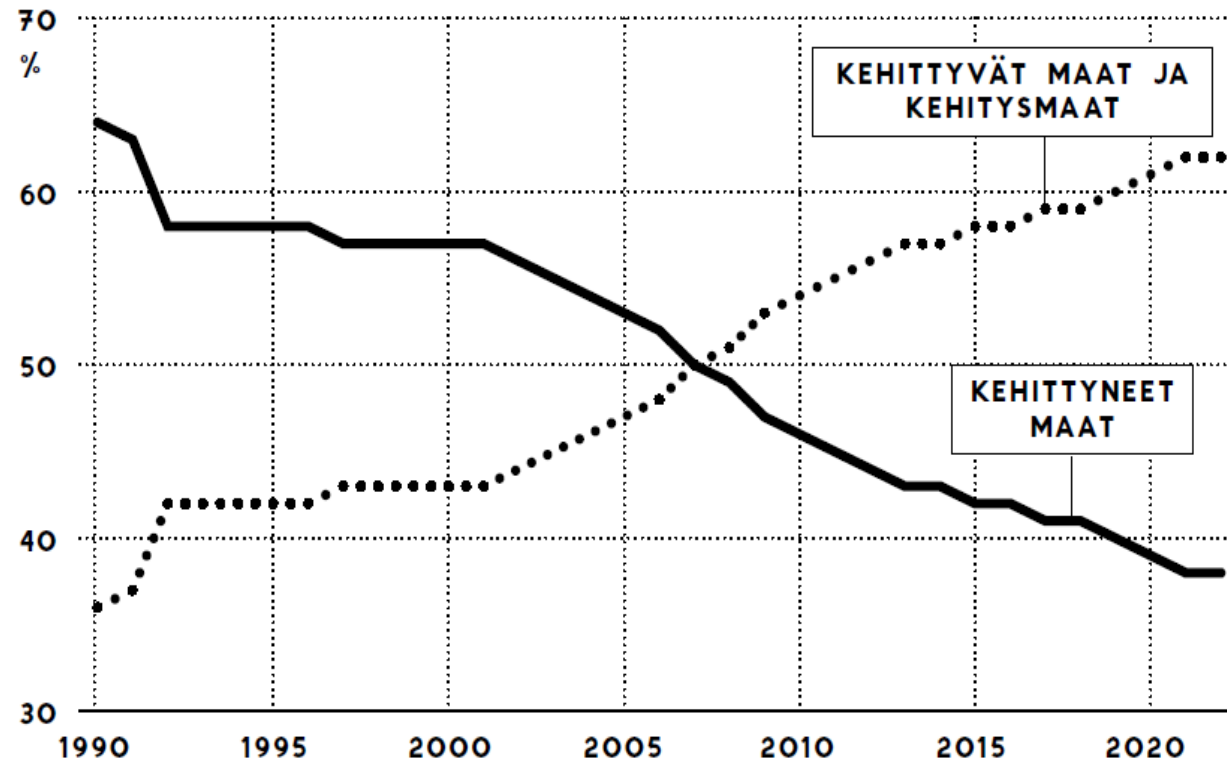
Alueellisten ja kahdenvälisten sopimusten merkityksestä

17.12.2018

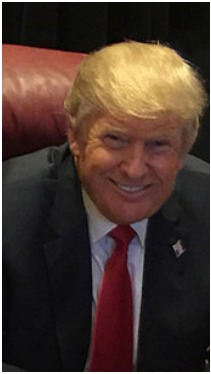
Julkinen

Maaryhmien osuudet maailman kokonaistuotannosta, 1990-2020

17.12.2018

Julkinen

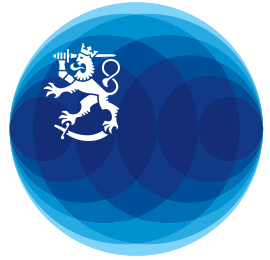
Kansallinen turvallisuus

EU ja teräs/alumiinitullit		Autot
Tasapainot- tavat toimet	Suoja- toimet	WTO
I: 2,8 mrd II: 3,6 mrd		
Tutkinnassa noin 360 mrd USD arvosta globaalisti (vuoden 2017 tuontitason perusteella)		

Kiina ja immateriaalioikeudet (teollis- ja tekijänoikeudet)

200 mrd USD: 10% -> 25%
 50 mrd USD: 25%

Lisäksi noin 260 mrd USD ?

17.12.2018

Nykytilanteesta

- G7 Ottawassa

- G20 Buenos Airesissa

~~Multilateralismi~~

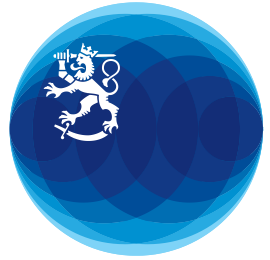
~~Protektionismin torjunta~~

~~WTO-keskeisyys~~

WTO:n toiminnan tehostaminen ("...We therefore support the necessary reform of the WTO to improve its functioning...")

17.12.2018

EU/ WTO-modernisaatio

- Uusia sääntöjä (level playing field): tukien notifiointiin (insentiivit), valtionyritysten toimintaan, sallittujen tukien tiukennuksia...
- Uusia sääntöjä palvelukaupan ja investointien esteisiin, teknologian pakkoosiirtoihin, digitaaliseen kauppaan, kestävyYTEEN...
- Uusi lähestymistapa ”kehitysmaihin”: graduaatio
- ”Joustava multilateralismi”
- WTO:n sihteeristön aseman vahvistaminen neuvotteluprosesseissa
- Ministerien vahvempi sitoutuminen WTO-kysymyksiin

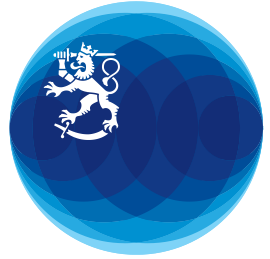

17.12.2018

Julkinen

36

Kysymyksiä

- Kiinan toimintamallit?
- Yhdysvaltain toimintatavat?
- WTO:n päätökset:
 - Kiinan markkinatalousmaakohtelu
 - Kansalliseen turvallisuuteen vetoaminen
- Kansainvälisen sopimusjärjestelmän tulevaisuus?
- Protektionismi, populismi ja globalisaation vastaisuus
- EU:n yhtenäisyys ja toimintakyky

17.12.2018

Julkinen

37

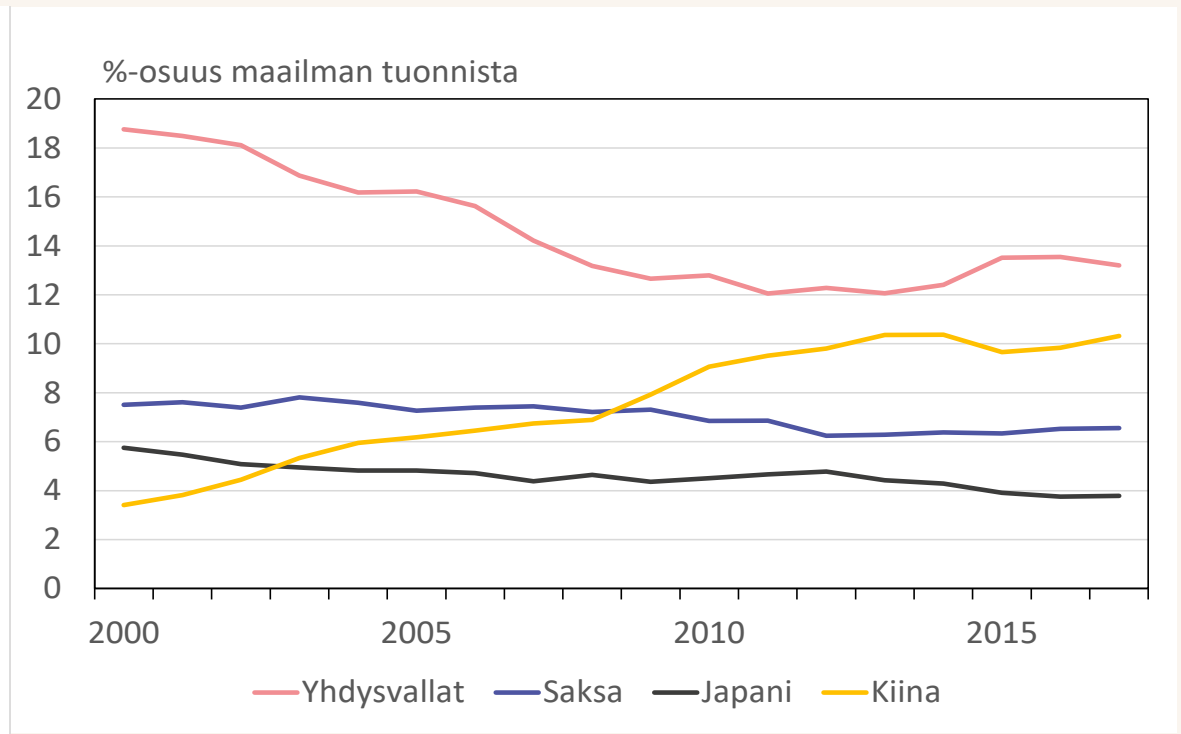
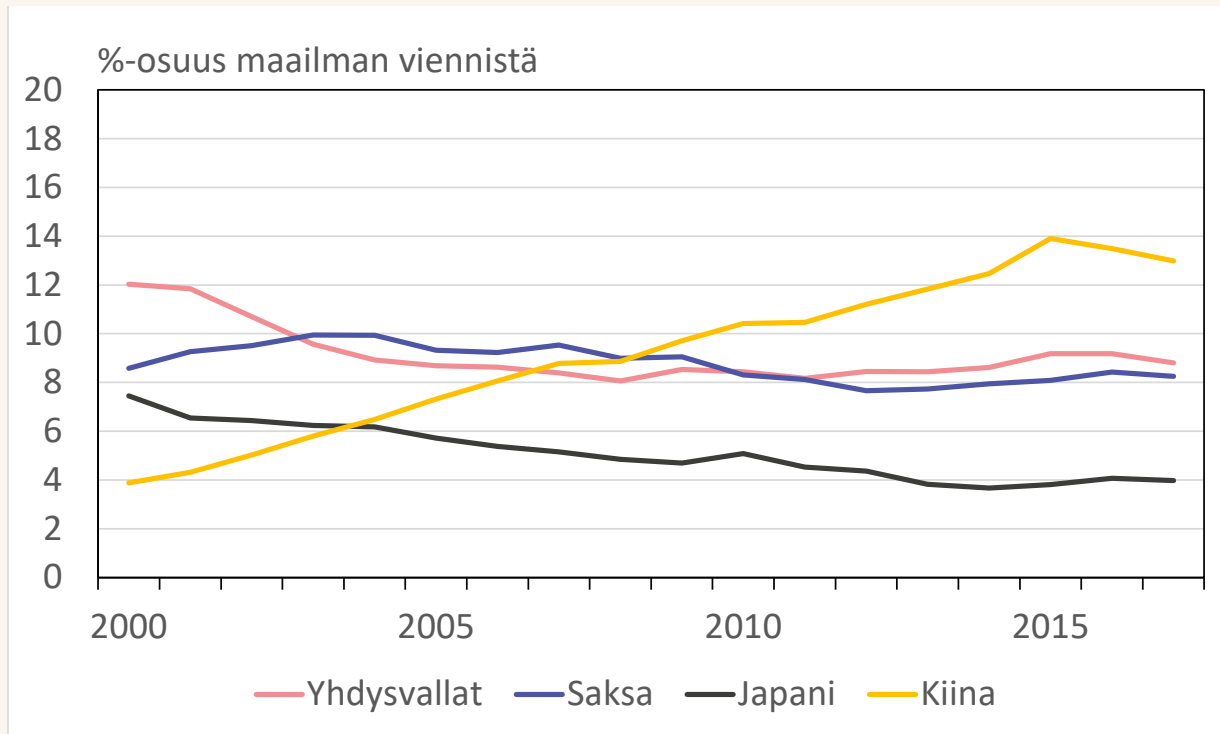
Sotatanner tömisee, mutta mitä kuuluu Kiinan ulkomaankaupalle?

BOFIT Kiina-tietoisku 2018

Kiinan osuus maailman tavaraviennistä pienentynyt, tavaratuonnissa osuus kasvussa

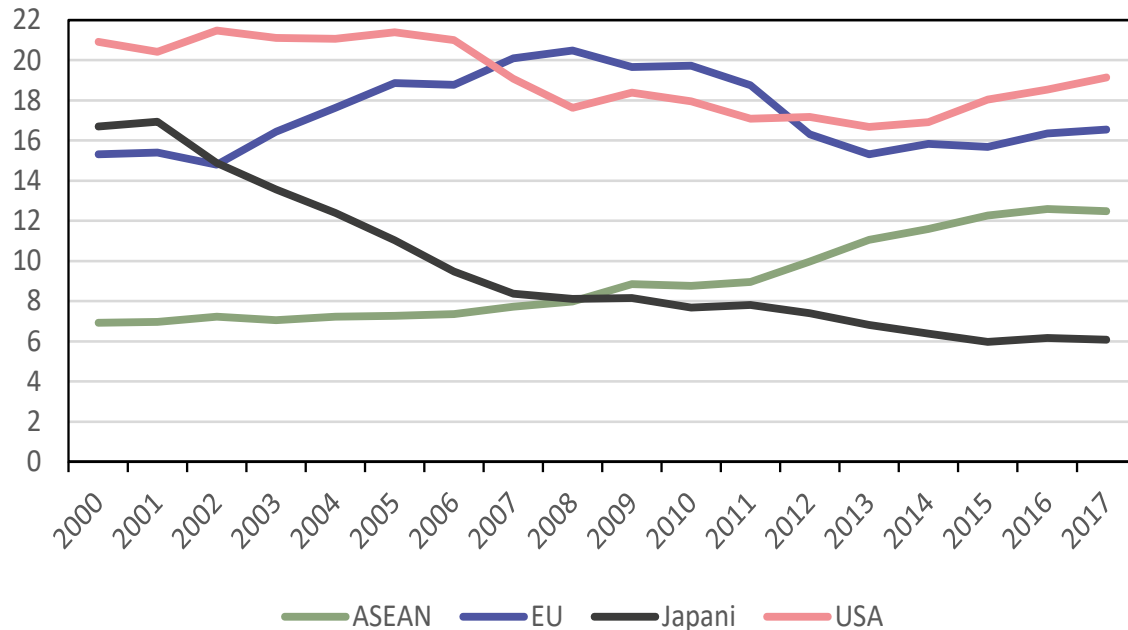

Lähteet: IMF Direction of trade statistics ja BOFIT

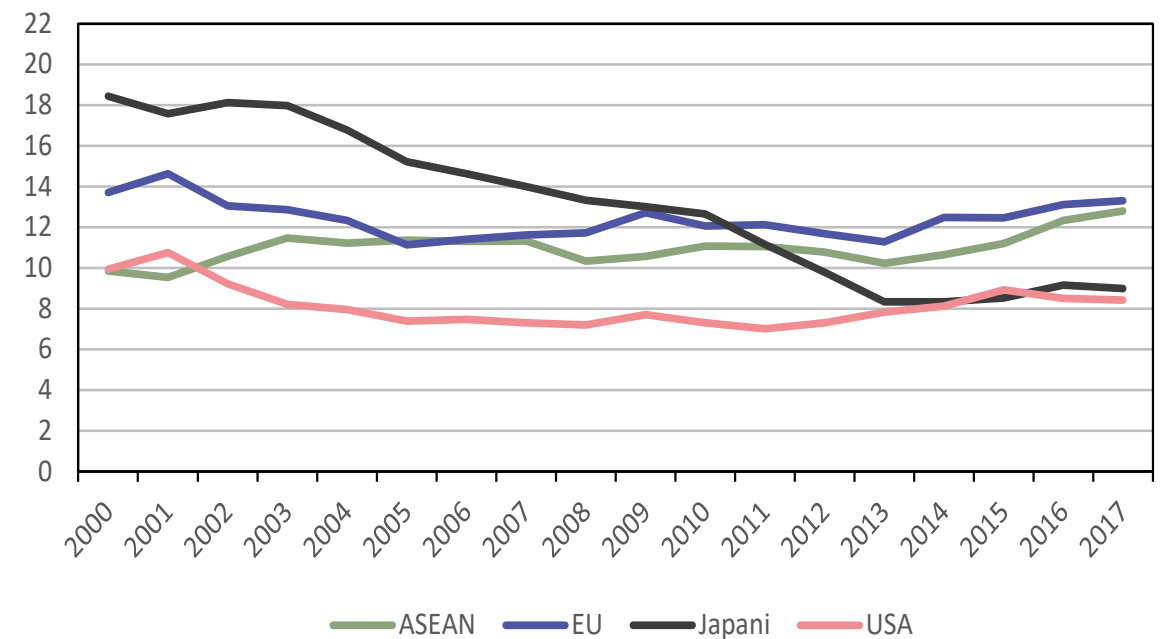

Kiinan vienti suuntautuu kehittyneisiin talouksiin, mutta myös lähialueille.

Kiinan vienti maittain, %-osuus

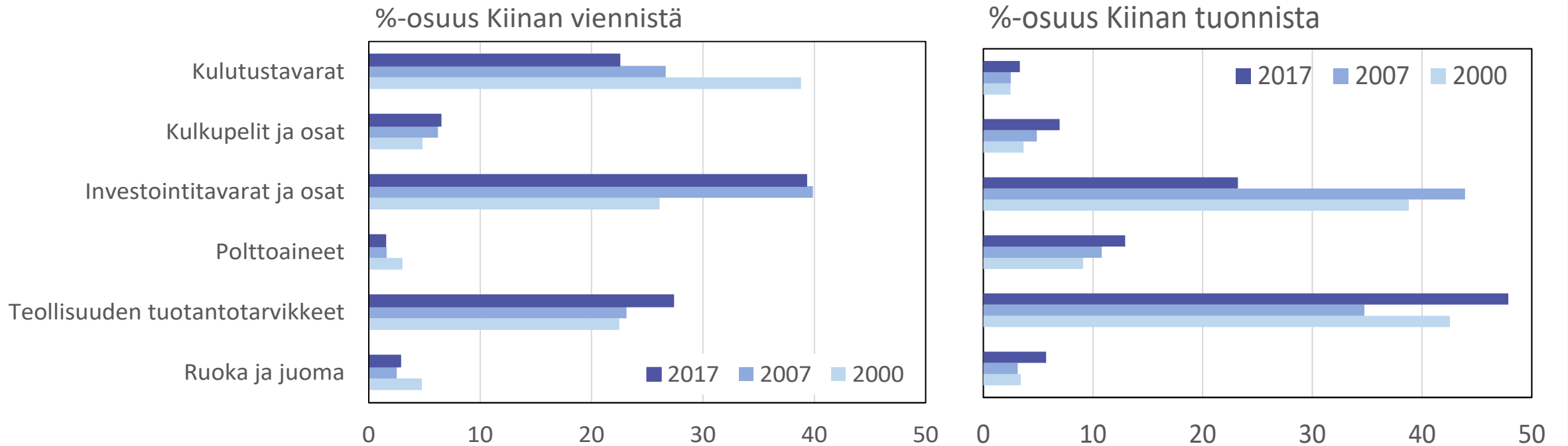
Kiinan tuonti maittain, %-osuus

Lähteet: Kiinan tullit, CEIC ja BOFIT

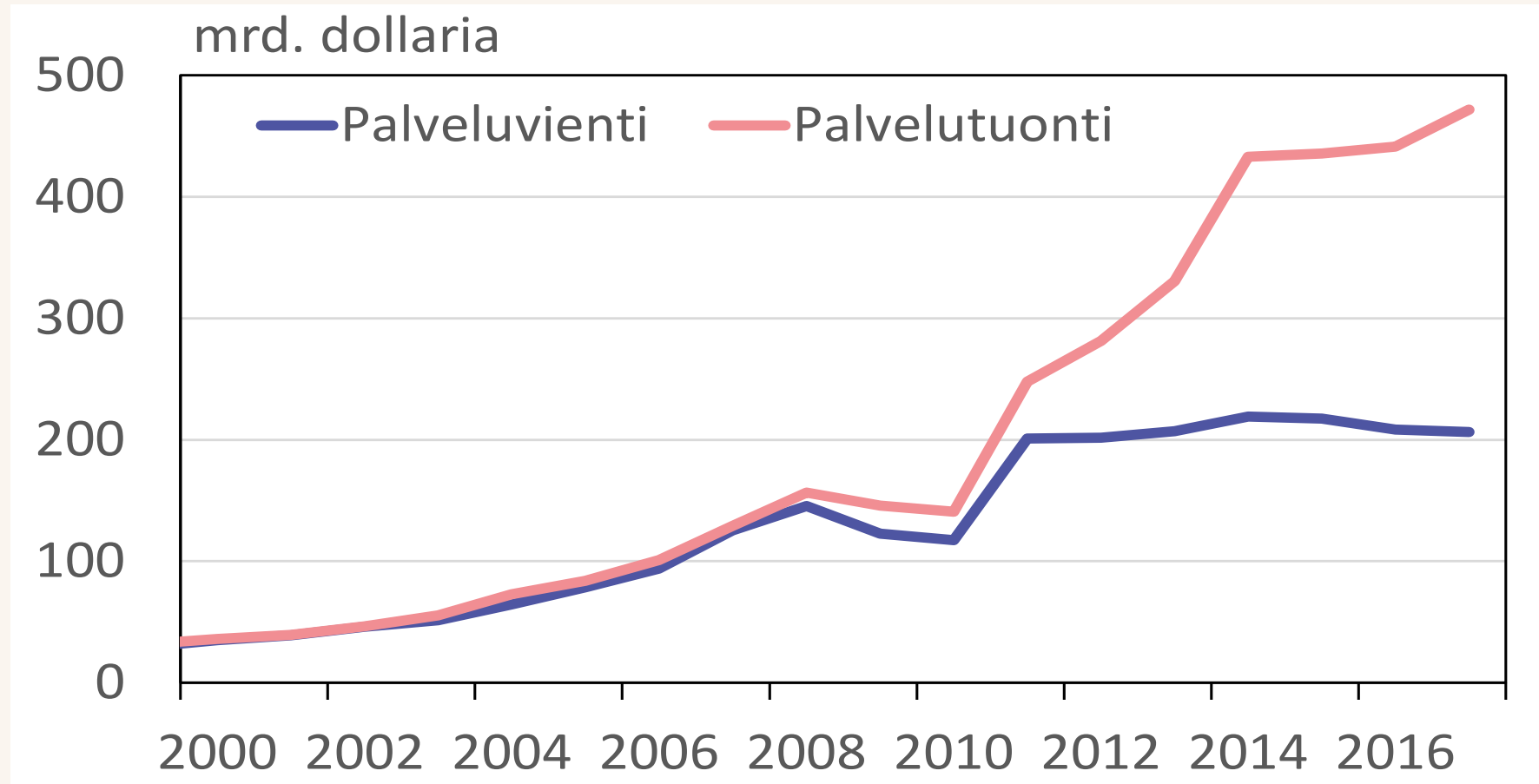
Kiinan vienti ei ole enää pelkkää kokoonpanoa vaan kaupan rakenne on kehittynyt: yhä pienempi osa viennistä on kulutustavaraa, ja investointitavaroita tuodaan yhä vähemmän

Lähteet: UN Comtrade ja BOFIT

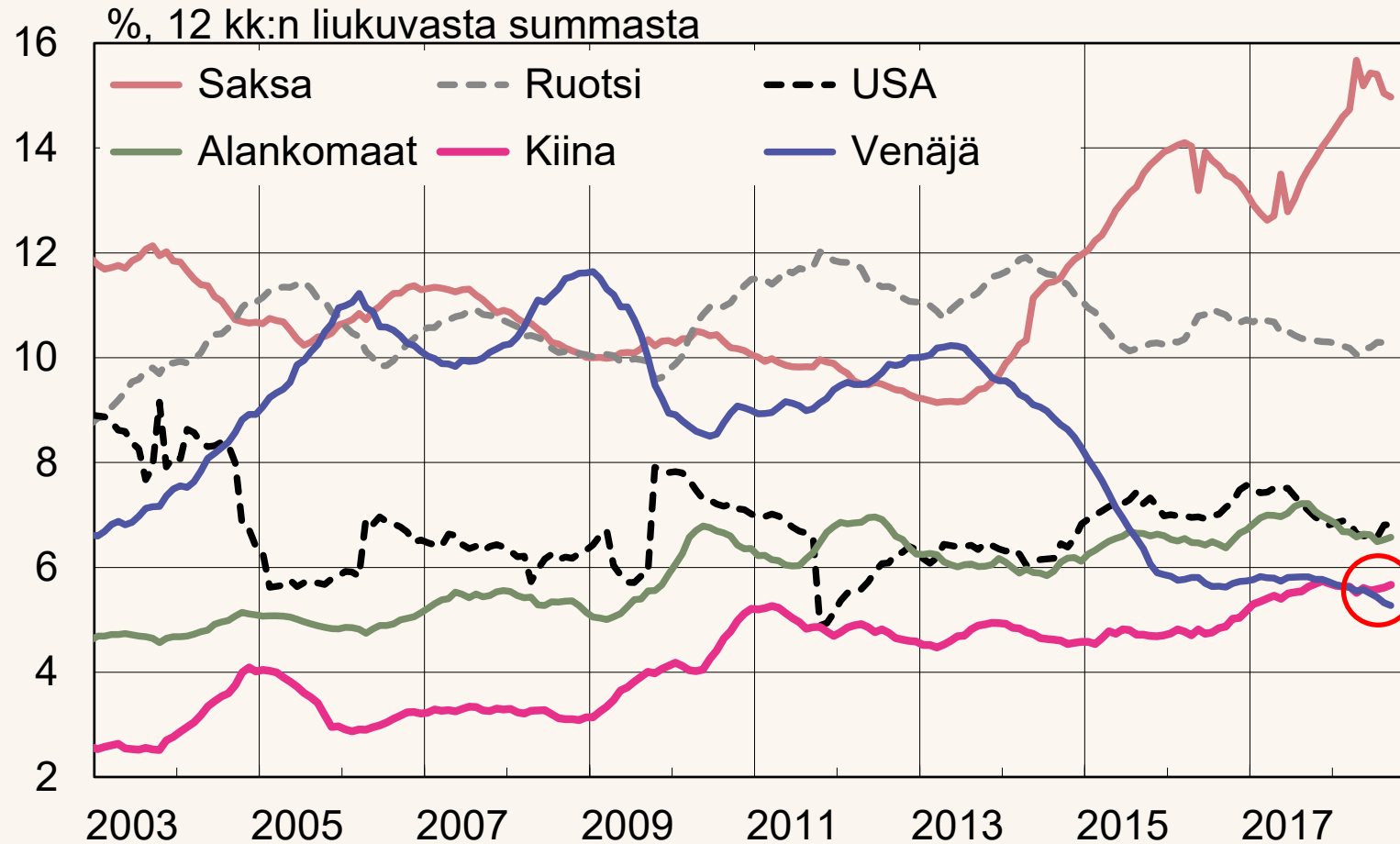

Tavarakauppa ei kerro koko kuvaa; palvelukaupassa on suuri alijäämä

Lähteet: Kiinan keskuspankki, CEIC ja BOFIT

Suomi vie enemmän tavaraa Kiinaan kuin Venäjälle

Lähde: Suomen Tulli

Mistä kauppasodassa on kysymys?

- Yhdysvaltojen tavarakaupan alijäämä Kiinan kanssa on hyvin suuri.
- Yhdysvallat kokee Kiinan toimivan epäreilusti ja rikkovan sitoumuksiaan
 - IPR asiat ovat (olleet?) keunoissa kantimissa Kiinassa, mikä on mahdollistanut laajan kopioinnin
 - Kiinan suorien sijoitusten ehdot olivat pitkään sellaiset, että ulkomaisen yhtiön oli pakko perustaa yhteisyritys kiinalaisen osapuolen kanssa. Samalla tieto tuotantotavoista siirtyi kiinalaiselle osapuolelle.
 - Kiinan valtion kybetoimet.
 - Kiina on maailman toiseksi suurin talous ja suurin kauppamahti. Tästä huolimatta se katsoo olevansa oikeutettu kehittyvien talouksien etuihin.
- Presidentti Xi Jinpingin aikana valtion ja puolueen roolia taloudessa ja yhteiskunnassa on vahvistettu.
- Kiinan avautuminen ja uudistusvauhti ovat hidastuneet, eikä ole täyttä varmuutta minkälaiseksi maaksi Kiina on matkalla.

Kauppasodan eskaloitumisen vaiheita 2018

- **Maaliskuu**
 - Yhdysvallat julkaisee raportin, jossa Kiinaa syytetään epäreilusta kaupankäynnistä liittyen teknologian siirtoon ja IPR-rikkomuksiin.
 - USA asetti lisätullit teräkselle ja alumiinille; Kiina vastaa. (2–3 mrd. kaupasta)
- **Heinäkuu**
 - Yhdysvalloilta 25 %:n lisätullit 34 mrd. Kiinan tuonnille. Kiina vastaa samalla mitalla.
 - Kiina laskee yleisesti joiden tuotteiden tuontitulleja.
- **Elokuu**
 - Yhdysvalloilta 25 %:n lisätullit 16 mrd. Kiinan tuonnille. Kiina vastaa samalla mitalla.
- **Syyskuu**
 - Yhdysvalloilta 10 prosentin lisätullit 200 mrd. Kiinan tuonnille. Tullit on määrä nostaa 25 prosenttiin vuoden 2019 alussa (jota lykättiin joulukuussa 3 kuukaudella). Kiina vastaa 60 mrd. lisätulleilla.
- **Marraskuu**
 - Kiina laskee useiden tuotteiden tuontitulleja niin että tuontitullitaso yhdessä heinäkuun toimien kanssa tullitaso laskee vajaasta 10 prosentista 7,5 prosenttiin.

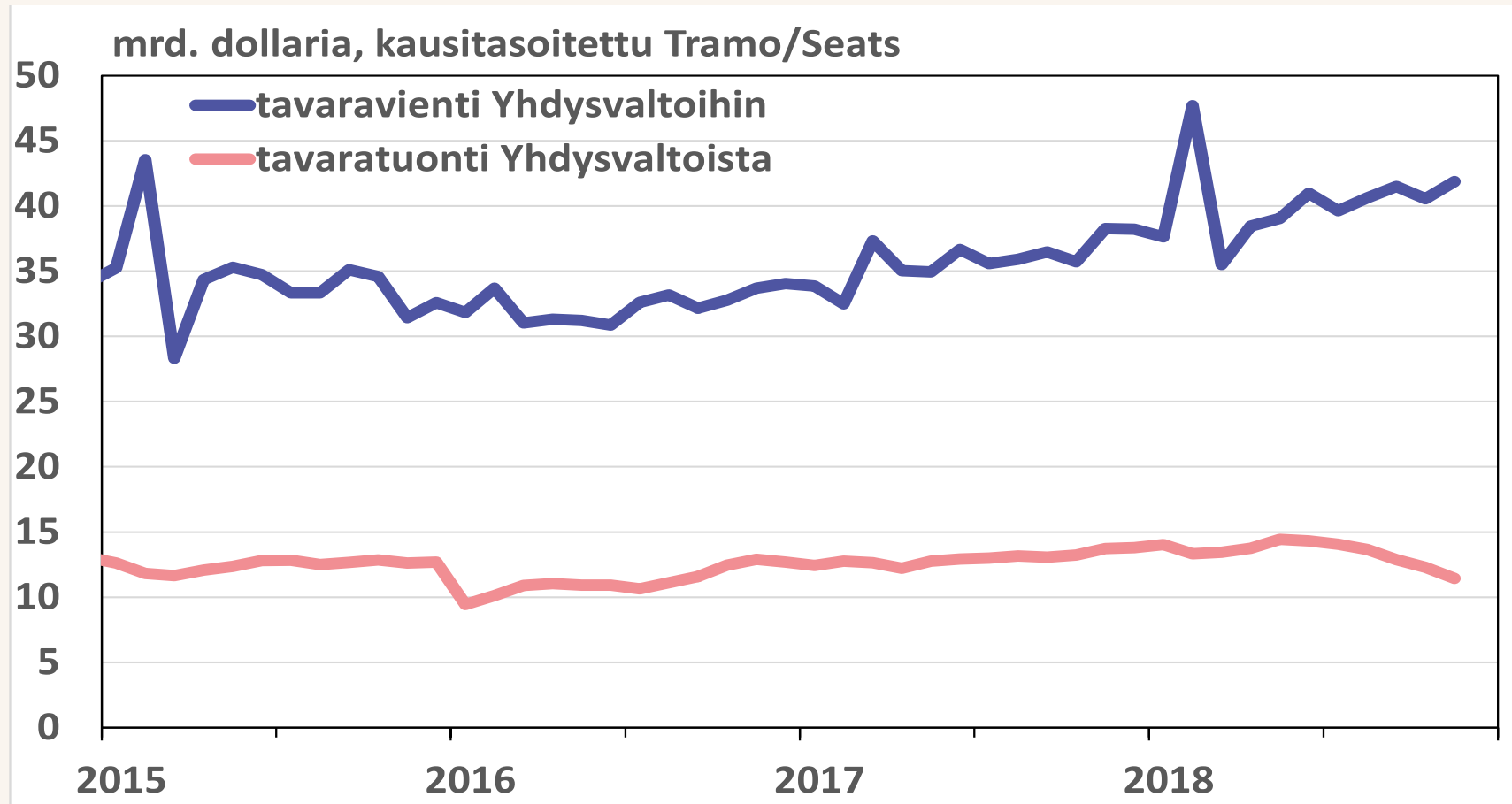

Kiinassa toimivat amerikkalaisyhtiöt kärsivät kauppasodasta

- Amcham China teetti syyskuussa kyselyn, jonka mukaan
 - Sotatoimet häiritsevät lähes kaikkien Kiinassa toimivien amerikkalaisyhtiöiden toimintaa.
 - Toiminta Kiinassa on kallistunut tullien vuoksi, mikä näkyy voittojen pienenemisenä.
 - Investointipäätöksiä lykätään tai perutaan.
 - Tuotantoketjuja mukautetaan, jotta lisätulleja voidaan väistää.
 - Osa harkitsee tuotannon siirtämistä Kiinasta muihin maihin, mutta vain harvat takaisin Amerikkaan.
- EU Chamber of Commerce Chinan vastaavassa kyselyssä syyskuussa
 - Puolille Kiinassa toimivista yrityksistä lisätullit vaikuttaa negatiivisesti ja puolille vaikutus on neutraali.
 - Useimmat yritykset seuraavat toistaiseksi tilanteen kehittymistä.
- Yritysten keinoja mukautua on paljon
 - 1) Tulliluokkien tarkastelu, jos mahdollista; 2) Tuotantoketjun muokkaaminen alkuperämaan vaihtamiseksi; 3) Tullin ylittävän tuotteen hinnan laskeminen; 4) Kauppasopimusten tarkastelu uusien silmin kiertokeinojen löytämiseksi; 5) Tilausten tai tuotannon siirtäminen muihin maihin; 6) Lyhemmät tuotantoketjut kustannusten vähentämiseksi.

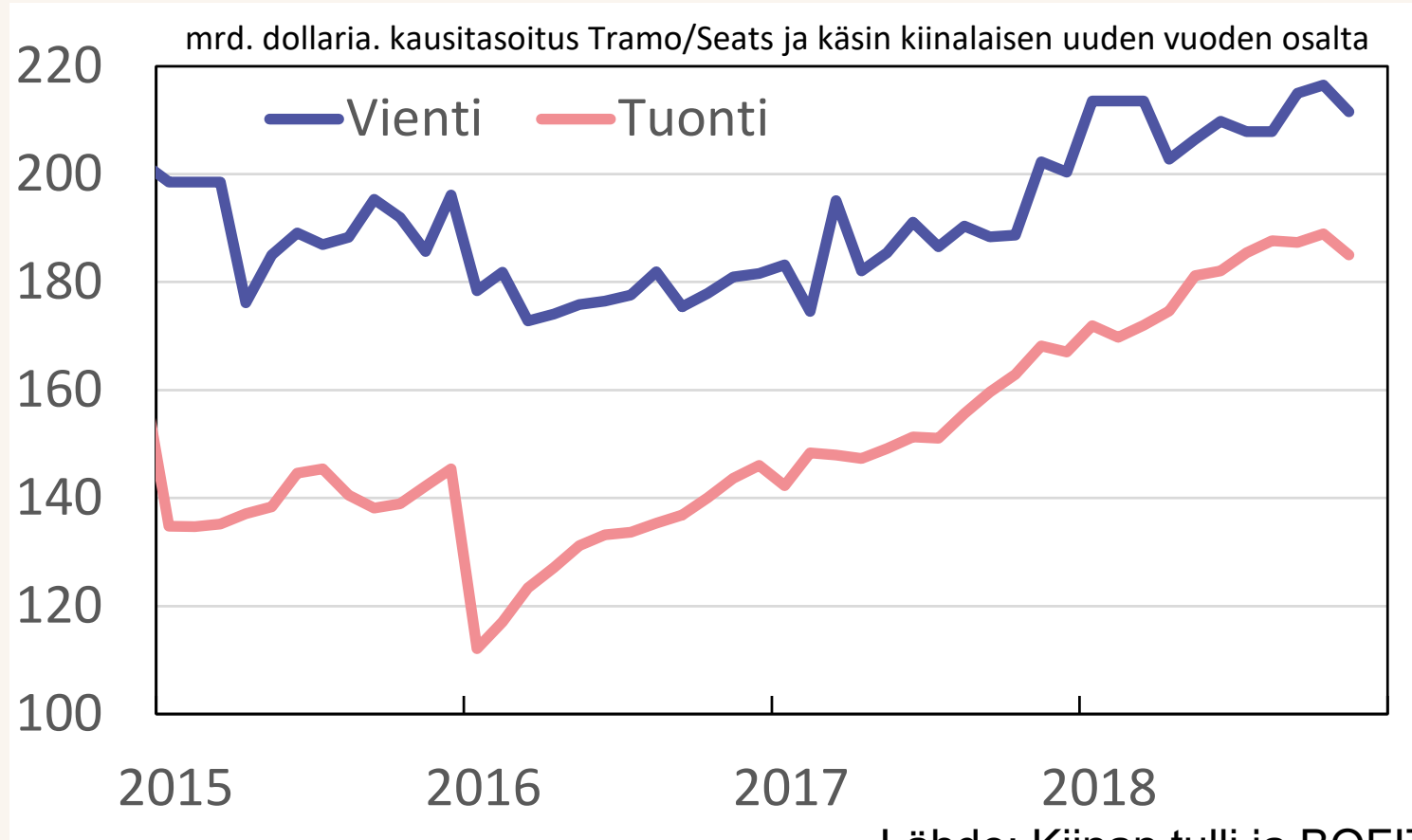
Kiinan vienti Yhdysvaltoihin on vetänyt erittäin hyvin, kun taas tuonti on supistunut

Lähteet: Kiinan tullit, CEIC ja BOFIT

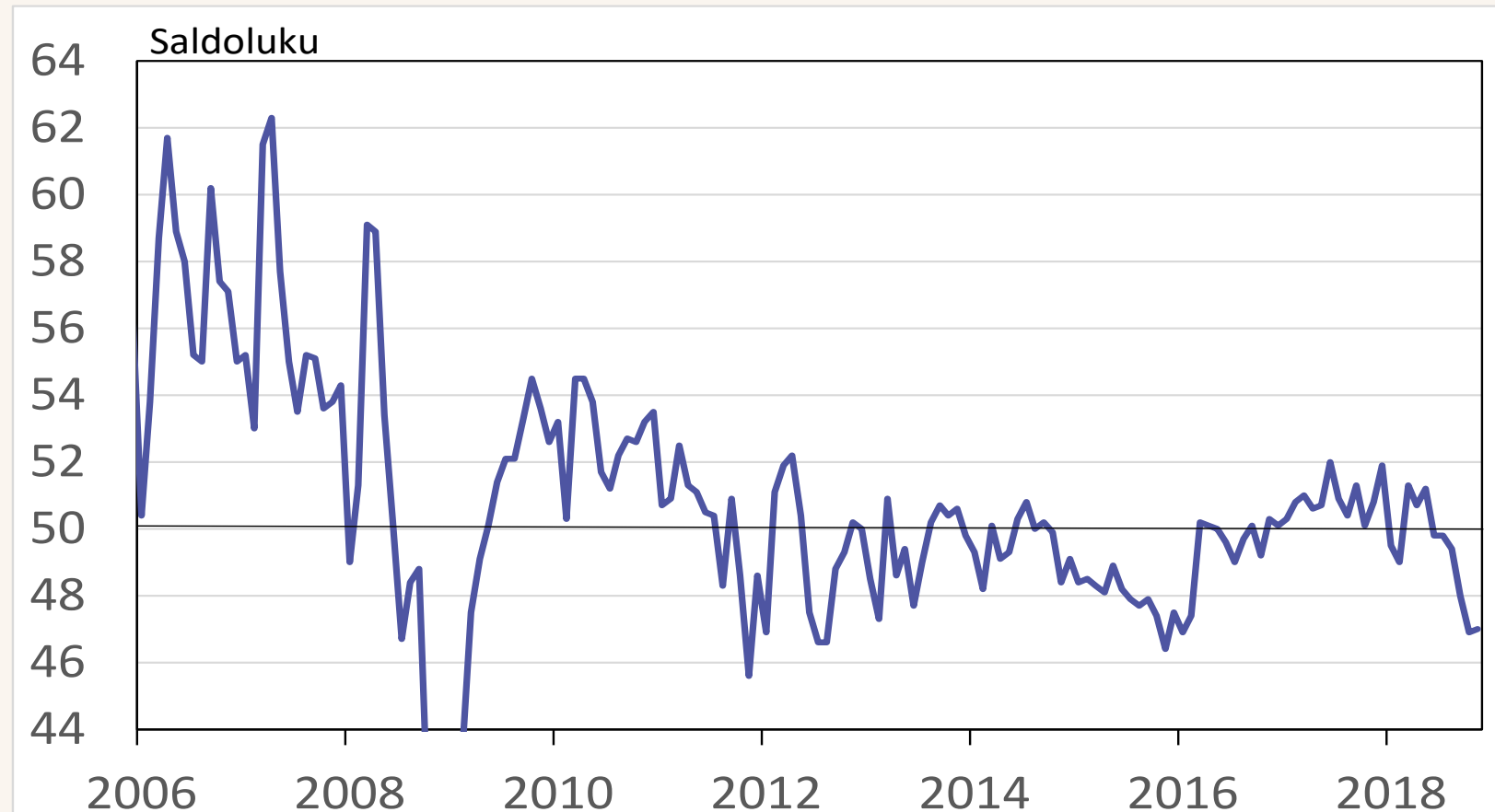
Kiinan ulkomaankaupan kasvu oli tänä vuonna yllättävän vahvaa marraskuuhun saakka

Lähde: Kiinan tullit ja BOFIT

Yritysten vientitilaukset heikentyneet nopeasti, ostopäällikköindeksi, kausitasoitettu.

Lähteet: CFLP, Macrobond ja BOFIT

Kauppasodan keskipitkän aikavälin vaikutuslaskelmia

- Lukuisia laskelmia
- Päätuulemat:

- 1) Nykyisten toimien vaikutus Kiinaan, Yhdysvaltoihin ja koko maailmantalouteen on maltillinen mutta negatiivinen.
- 2) Yhdysvallat ja Kiina asettavat toisilleen 25 prosentin tullin kaikelle kaupalle, vaikutus selvästi suurempi
- 3) Jos tullien lisäksi epävarmuus lisääntyy merkittävästi ja investoinnit kärsivät, vaikutusten koko kasvaa merkittävästi

- OECD:n skenaarioarviot: 2021 BKT:n koko olisi alla olevan määrän pienempi kuin nykyinen ennuste

1)

- Yhdysvallat - 0,2 %
- Kiina - 0,3 %
- Maailma - 0,1%

2)

- Yhdysvallat - 0,4 %
- Kiina - 0,6 %
- Maailma - 0,2%

3)

- Yhdysvallat - 0,8 %
- Kiina - 1,0 %
- Maailma - 0,4%

Viimeiset käännteet

- Joulukuu
 - Osapuolet sopivat 3 kuukauden lisääjasta vuoden vaihteen tullikorotuksille ja neuvotteluista.
 - Kiina lupaa ostaa enemmän amerikkalaista tavaraa.
 - Huawei CFO Meng Wanzhou pidätetään Kanadassa Yhdysvaltojen pyynnöstä. Kiina pidättää kaksi kanadalaista.
 - Kiina ilmoittaa, että se poistaa amerikkalaisautoilta heinäkuussa asetetut 25 prosentin lisätullit.
 - Made in China 2025 -teollisuuspoliittiseen suunnitelmaan kaavaillaan muutoksia.
 - Kiina ilmoittaa aikovansa vapauttaa ulkomaisten yritysten toimintaa Kiinassa aiempaa enemmän.

 - Viikonloppuna....

- Kauppasodan perimmäiset syyt syviä, ja on vaikea nähdä mitään nopeaa ulospääsyä tilanteesta.

Jatkuuko kiinalaisyritysten maailmanvalloitus?

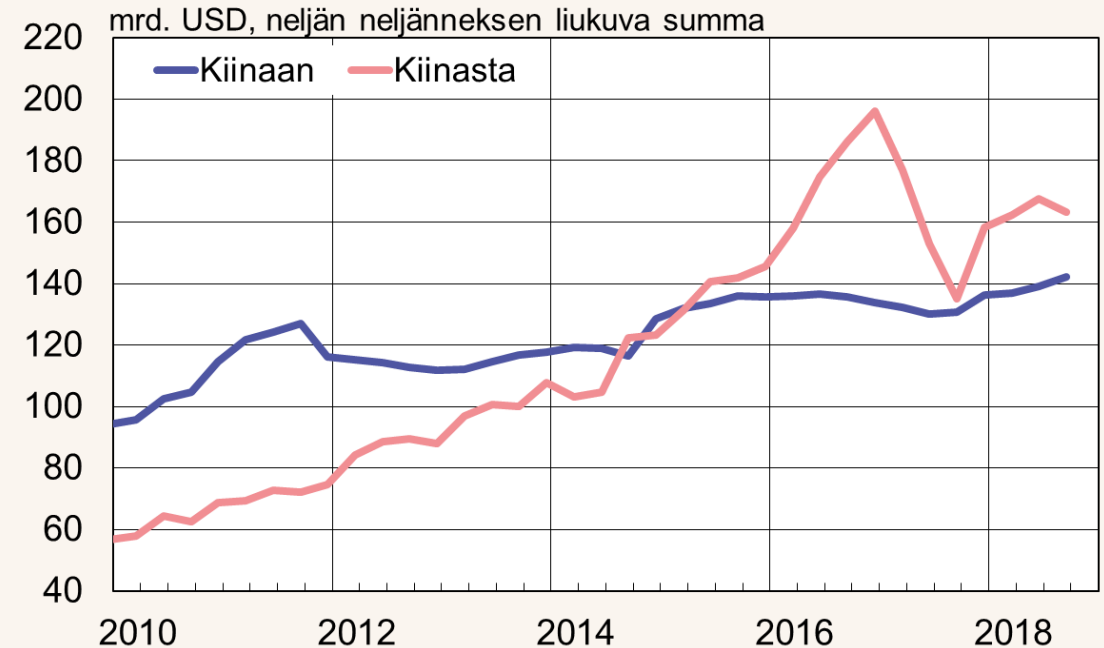
BOFIT Kiina-tietoisku 2018

Kiinasta virtaa ulos enemmän suorita sijoituksia kuin Kiinaan

- Kiinan ulkomaisten suorien sijoitusten kanta silti melko vaatimaton
 - Kiinan suorien sijoitusten kanta ulkomailla 13 % BKT:stä v. 2017 (vrt. kehittyvät taloudet 33 %, maailma keskimäärin 40 %)
 - Suorien sijoitusten kanta Kiinassa ≈ Kiinan suorien sijoitusten kanta ulkomailla
- Viime vuonna Kiinan osuus 9 % maailmalla tehdystä suorista sijoituksista
 - Japani 11 %, USA 24 %, EU 30 %
- Vuoteen 2016 verrattuna sijoituksia vähentäneet yritysten heikentynyt rahoitustilanne, tiukentunut kohtelu kohdemaissa sekä Kiinan omat rajoitukset ulkomaisille investoinneille

Suorien sijoitusten virrat Kiinasta ja Kiinaan

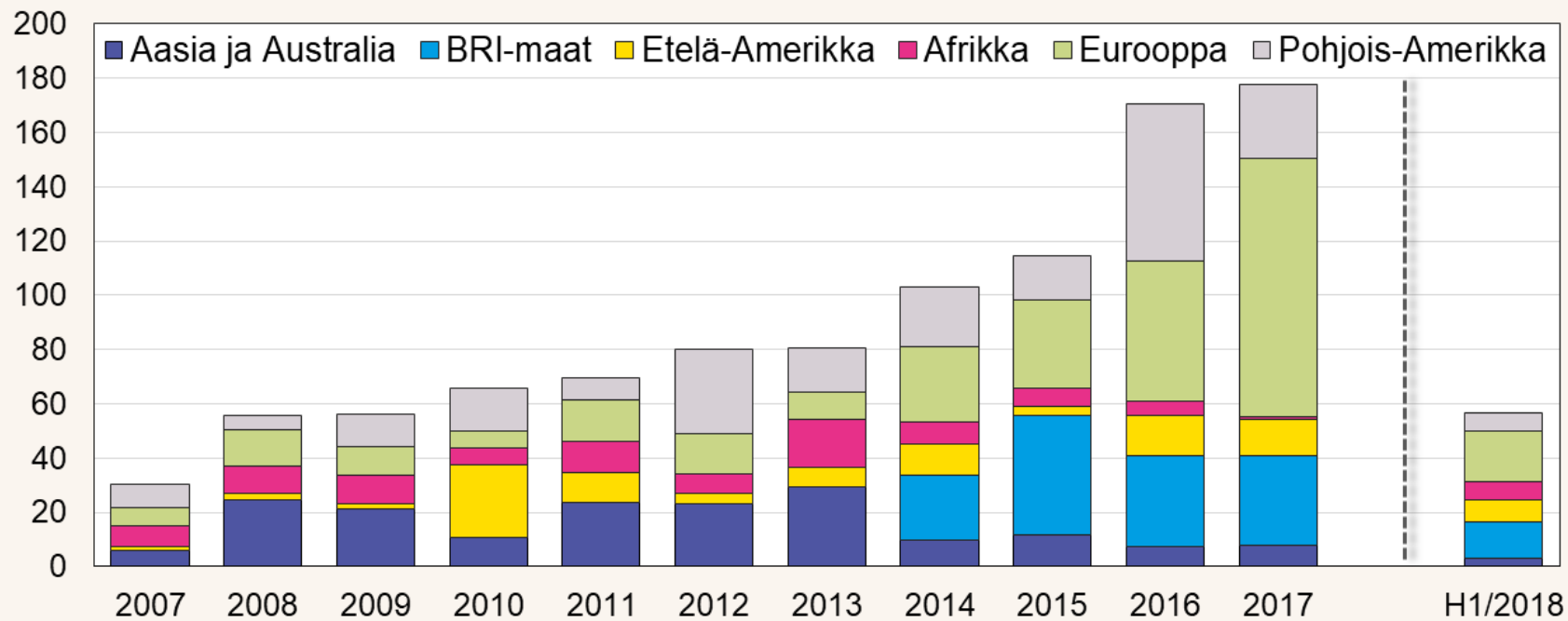

Lähde: Kiinan kauppaministeriö

Kiinalaissijoituksia yhä enemmän kehittyneisiin talouksiin

- Tässä maa- ja toimialajaotteluun käytetään China Global Investment Tracker –tietokantaa
 - American Enterprise Instituten ja Heritage Foundationin aineisto, joka pyrkii listaamaan kaikki kiinalaisyriyten yli 100 milj. dollarin suorat ulkomaiset sijoitukset

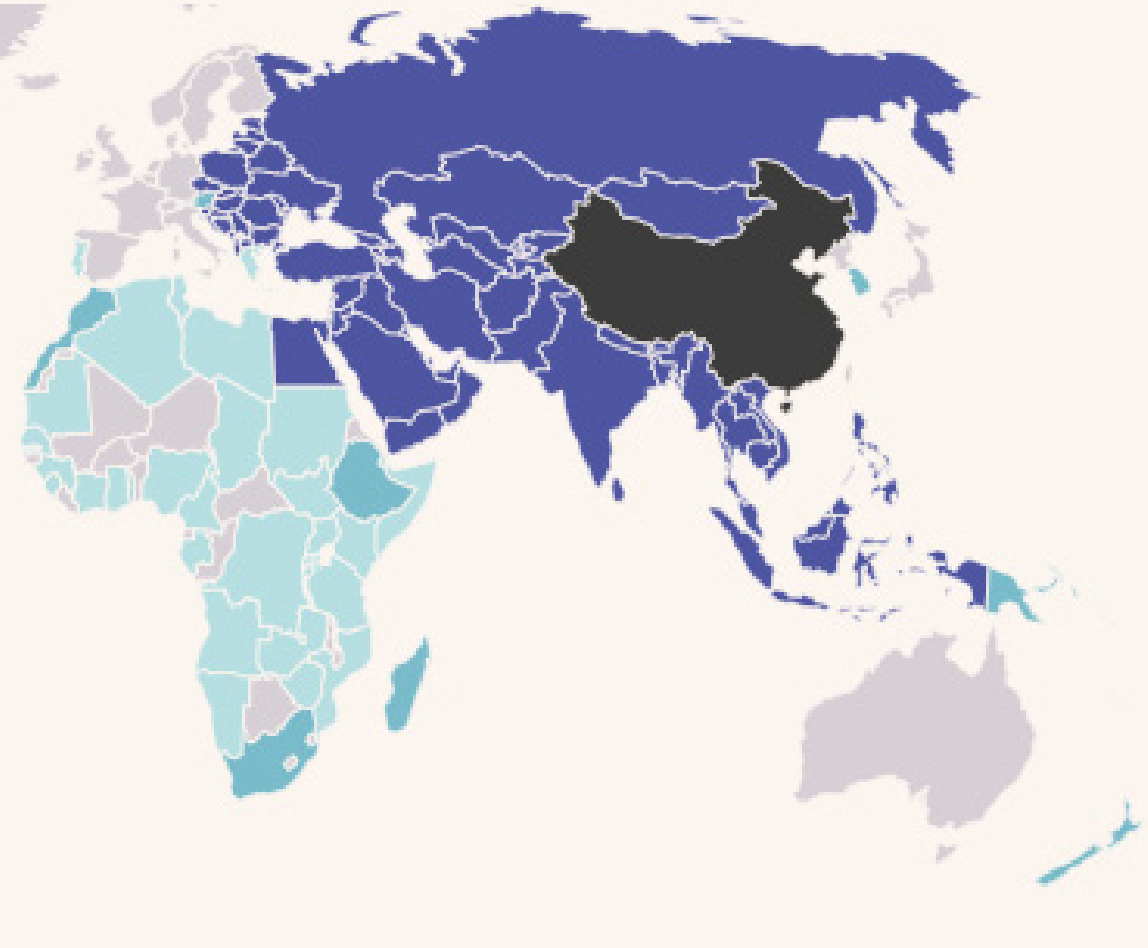
Kiinan suorat sijoitukset maittain ja vuosittain, mrd. USD

Lähteet: China Global Investment Tracker ja BOFIT

Mikä silkkitie?

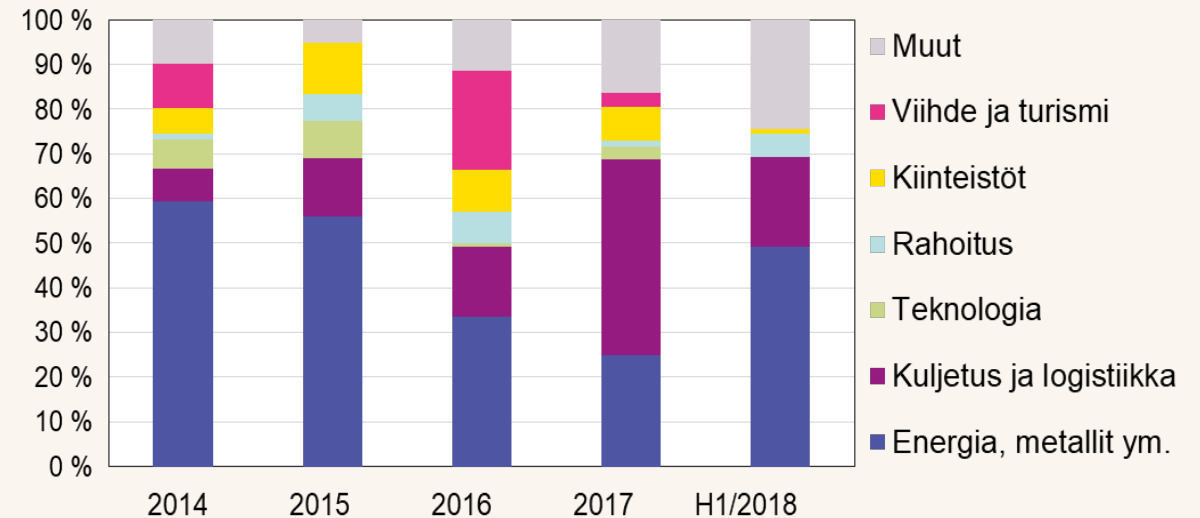
- Määritelmät vaihtelee, mukaan lasketaan ainakin 64 maata (tummansininen) +Kiina
 - Lisäksi ”arktinen silkkitie”, ”Latinalaisen Amerikan silkkitie”
 - CGIT ottaa näiden lisäksi mukaan 12 maata (turkoosi)
- Yhteensä Kiina laskee jollain tapaa silkkitiehen (BRI) kuuluvaksi jo yli 120 maata (vaaleansininen)
- Yhtä lailla ”silkkitiehankkeita” vaikea määritellä
 - Tilastoissa kaikki investoinnit BRI-maihin katsotaan silkkitiesijoitukseksi sijoittajasta, toimialasta tai kohteesta riippumatta

Suorat sijoitukset silkkkien alueelle yhä melko vähäisiä

- Kiinan virallisissa tilastoissa alle 15 % suorista sijoituksista silkkkien (BRI) maihin, CGIT-tietokannassa noin neljännes
- Osuus suhteellisen pieni huomioiden, että kattaa lähes kaikki Kiinan naapurimaat
 - Esim. Kiinan ulkomaankaupasta
BRI-maiden osuus lähes kolmannes
- Silkkitiesijoituksia tilastoitu v. 2014 lähtien, tänä aikana osuus ei merkittävästi muuttunut

Kiinan suorat sijoitukset BRI-maihin toimialoittain

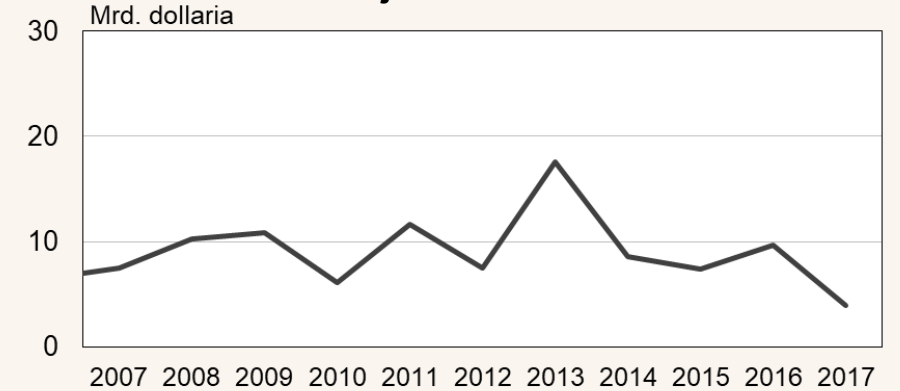
Lähteet: China Global Investment Tracker ja BOFIT

Kiinan suorat sijoitukset Afrikkaan vähentyneet

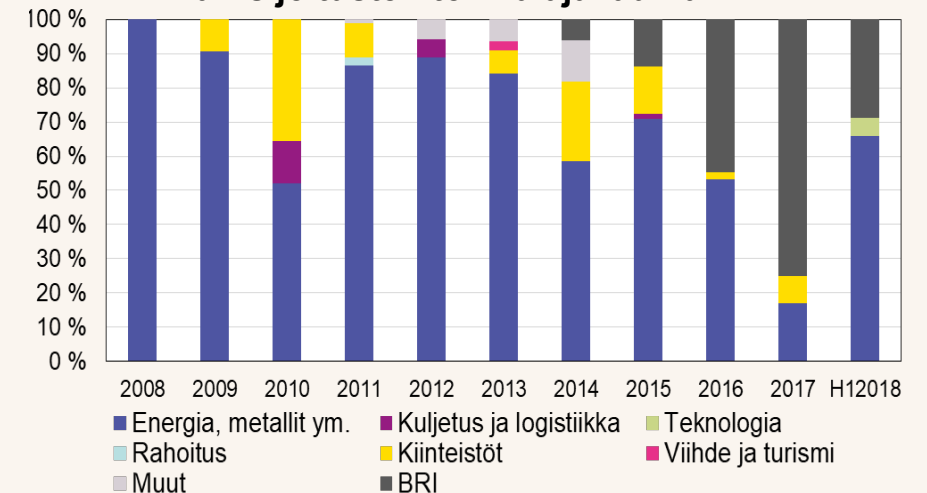
- Kiinan investointeja Afrikkaan hallitsee sijoitukset metalliteollisuuteen ja energiaan
 - Kiinan talouskasvun hidastuessa ja raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnan laskettua vähemmän kysyntää
- Kiinan sijoitukset Afrikkaan pääosin uusinvestointeja (55 %)
 - Kiinan suorissa sijoituksista keskimäärin 24 % (CGIT)
 - Haastava sijoituskohde ja investointien kannattavuus noussut keskusteluun
- Vaatimattomasta sijoituskannasta huolimatta Kiina on tärkeä ulkomaisten sijoitusten lähde monille alueen maille
 - Joissain tapauksissa investointien oikeudenmukaisuus kyseenalaistettu kohdemaissa, Kiina investoi tyypillisesti käyttäen kotimaista työvoimaa ja materiaaleja

Kiinan suorien sijoitusten virrat Afrikkaan

Lähde: China Global Investment Tracker

Afrikan-sijoitusten toimialajakauma

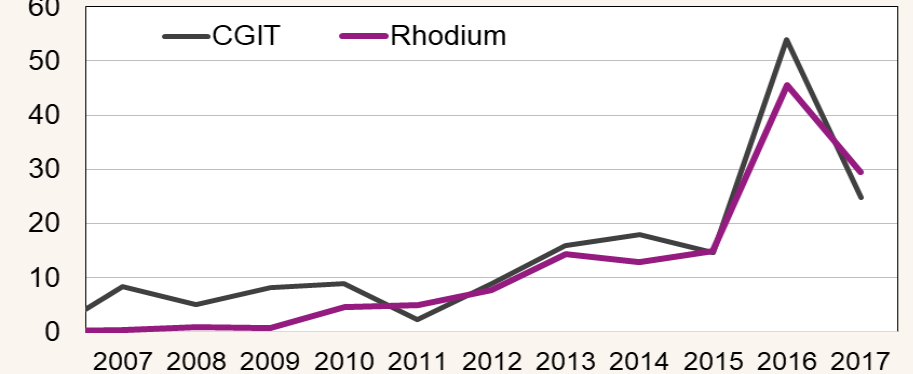

Lähteet: China Global Investment Tracker ja BOFIT

Investoinnit Yhdysvaltoihin laskeneet huippuvuodesta 2016

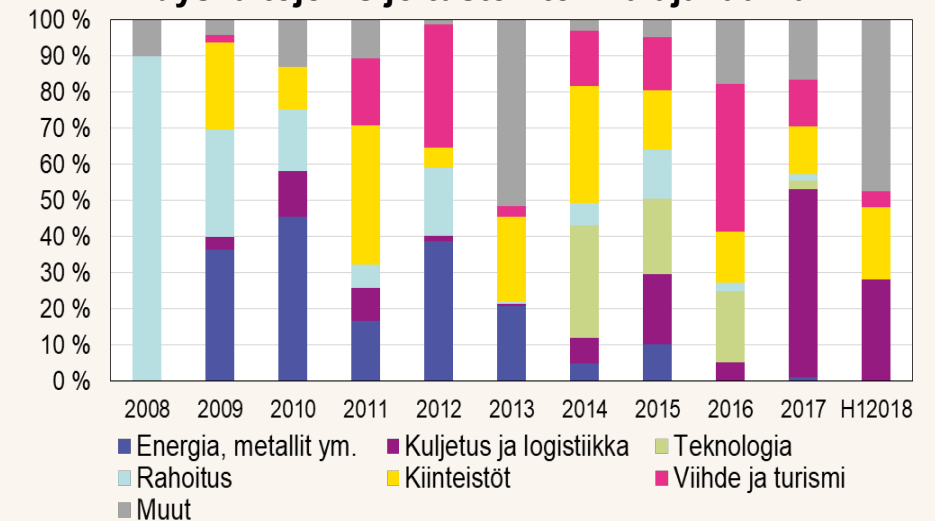
- Yhtenä syynä on Yhdysvaltojen tiukentunut ja pitkittynyt investointien hyväksymiskäsittely
 - Johtuen sekä hallinnollisesta tekijöistä että CFIUS:n tiukentuneesta kiinalaisinvestointien käsittelystä
- Investoinnit Yhdysvalloissa erityisesti aloille, joille sijoittamista Kiina rajoitti v. 2016 jälkeen
 - Kiinteistöt, hotellit, urheilu ja viihde
- Yhdysvaltoihin sijoittavat lähinnä yksityiset kiinalaisyrietykset
 - Yli 80 % sijoituksista v. 2013-2017 (Rhodium)
- Kiinan sijoitukset vastasivat viime vuonna 5 % kaikista Yhdysvaltoihin virtaavista ulkomaisista sijoituksista (7 % v. 2016)

Kiinan suorien sijoitusten virrat Yhdysvaltoihin
Mrd. dollaria

Lähteet: China Global Investment Tracker ja Rhodium Group

Yhdysvaltojen-sijoitusten toimialajakauma

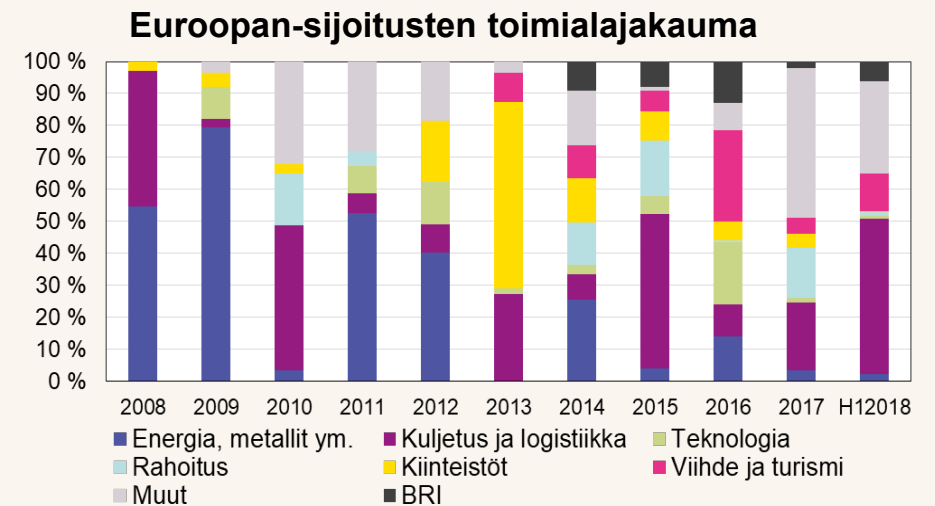
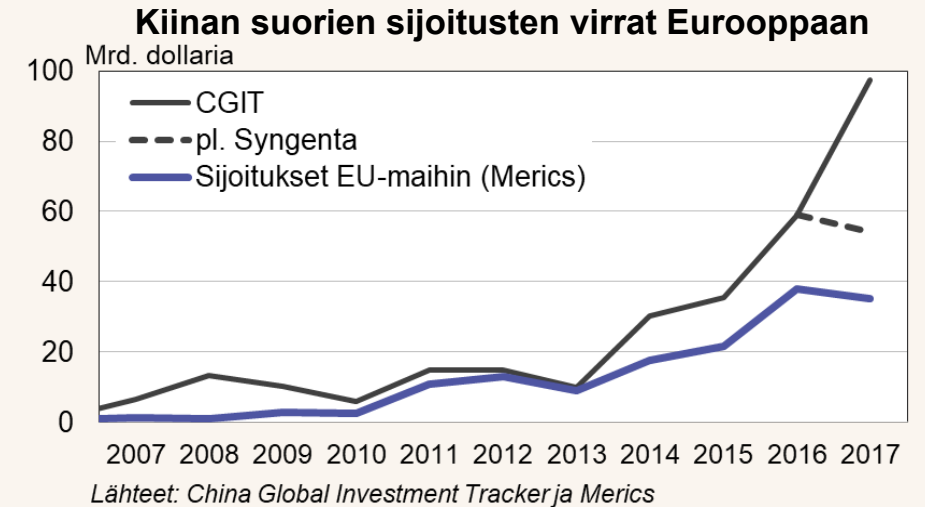
Lähteet: China Global Investment Tracker ja BOFIT

Julkinen

Kiinan suorista sijoituksista yhä suurempi osuus Eurooppaan

- Sijoituksia Euroopassa useille toimialoille
- Uusinvestointien osuus Euroopassa pieni
 - Eurooppaan suuntautuneista kiinalaisyriyten suorista sijoituksista v. 2008 lähtien vain 4 % (CGIT)
- Kiinalaissijoitusten huippuvuosi EU-maihin oli 2016
 - Monista sijoituksista jo luovuttu yritysten rahoitusilanteen heiketessä tai niiden osoittauduttua arvioitua kannattamattomammiksi (eivät näy uusia sijoituksia keräävissä tilastoissa)
 - v. 2017 ChemChinan sveitsiläisen Syngentan osto (43 mrd. USD) nosti Euroopan-investointeja huomattavasti
- Euroopassa kasvaneet kiinalaisinvestoinnit herättäneet myös huolta
 - EU sopi vastikään uusista mekanismeista alueen ulkopuolelta tulevien suorien sijoitusten valvomiseksi

Suorien sijoitusten lisäksi Kiinan rahoitus merkittävää joillekin maille

- Kiina rahoittaa silkkitehankkeita myös muuten kuin suorien sijoitusten kautta
 - Kiinan rahoitus BRI-rakennushankkeisiin arviolta noin 270 mrd. dollaria (CGIT)
 - Rahoitusta maan valtio-omisteisilta pankeilta, mm. China Development Bank kertoo lainoittaneensa BRI-hankkeita \$110 miljardilla
- BRI-hankkeissa yhtenä ongelmana läpinäkymättömyys
 - Puutteita hankintaprosesseissa, vastuullisuudessa ja ympäristökysymysten sekä ja työolojen huomioidnissa
 - Kiinalaisten, usein valtionyritysten, vetämiä hankkeita, joihin ulkomaisten yritysten vaikea päästä mukaan
- Kiina tarjoaa myös rahoitusta varsinkin kehittyville Aasian ja Afrikan maille mm. rakennusprojekteihin, usein tiukoin ehdoin
 - Ainoa tarjolla oleva rahoittaja monille maille ja mahdollisuus kehittää mm. infrastruktuuria
 - Kiinalla mahdollisuus sanella ehdot
- Joidenkin maiden velkavastuut Kiinalle kasvaneet huomattavan suuriksi (taulukko)

Milj. USD	Ulkoisen julkisen velka v. 2016		Kiinan osuus	BRI-projektit v. 2017 lähtien
	Kiinalle	Muut		
Djibouti	1 200	300	82 %	1 500
Tadžikistan	1 200	1 100	53 %	2 800
Laos	4 200	4 400	49 %	5 500
Mongolia	3 000	4 300	41 %	2 500
Kirgisia	1 500	2 500	37 %	4 600
Malediivit	200	600	27 %	1 100
Pakistan	6 300	51 700	11 %	40 000
Montenegro	200	2200	8 %	1 500

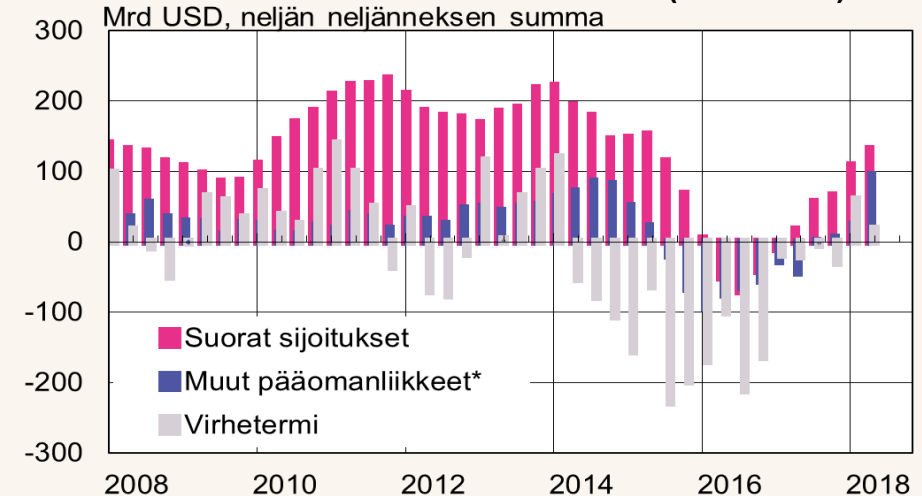
Lähde: Hurley, Morris & Portelance (2018)

Kotimaan taloustilanne vaikuttaa investointihaluihin ulkomaille

- v. 2016 investointibuumissa yhtenä motiivina saada pääomaa maasta ulos suorina sijoituksina
 - Muita pääomarajoitteita tiukennettiin huolien talouskasvun hidastumisesta ja yuanin heikkenemisestä kasvaessa
- v. 2017 Kiina tiukensi omaa ulos suuntautuvien sijoitusten sääntelyään
 - Tavoitteena rajoittaa ”epärationaalisia sijoituksia” erityisesti kiinteistöihin, viihdeteollisuuteen ja urheiluun
 - Korkean teknologian, maatalouden, energiasektorin ja BRI-sijoituksia kannustetaan
 - Kasvanut kannustin yrityksille saada projektiinsa silkkitieleima
- v. 2018 kauppajännitteiden lisääntyttyä Kiina luvannut avata joitain toimialoja laajemmin ulkomaisille sijoituksille
 - mm. rahoitus sekä autoteollisuus, lyhyempi ns. negatiivinen lista
 - Merkitys punnitaan siinä, miten uudistukset pannaan käytäntöön
- Yritysten rahoitustilanteen tiukentuessa sijoitusten kannattavuus herättää myös yhä enemmän huolta
- Kiinalaisyriyten rahoitus- ja omistuskuviot hyvin monimutkaisia
 - Myös Euroopassa nähty useita tapauksia, joissa kiinalaisyriykset joutuneet vetäytymään projekteista rahoitustilanteensa takia

Pääomavirrat Kiinan rahoitustaseessa (nettovirta)

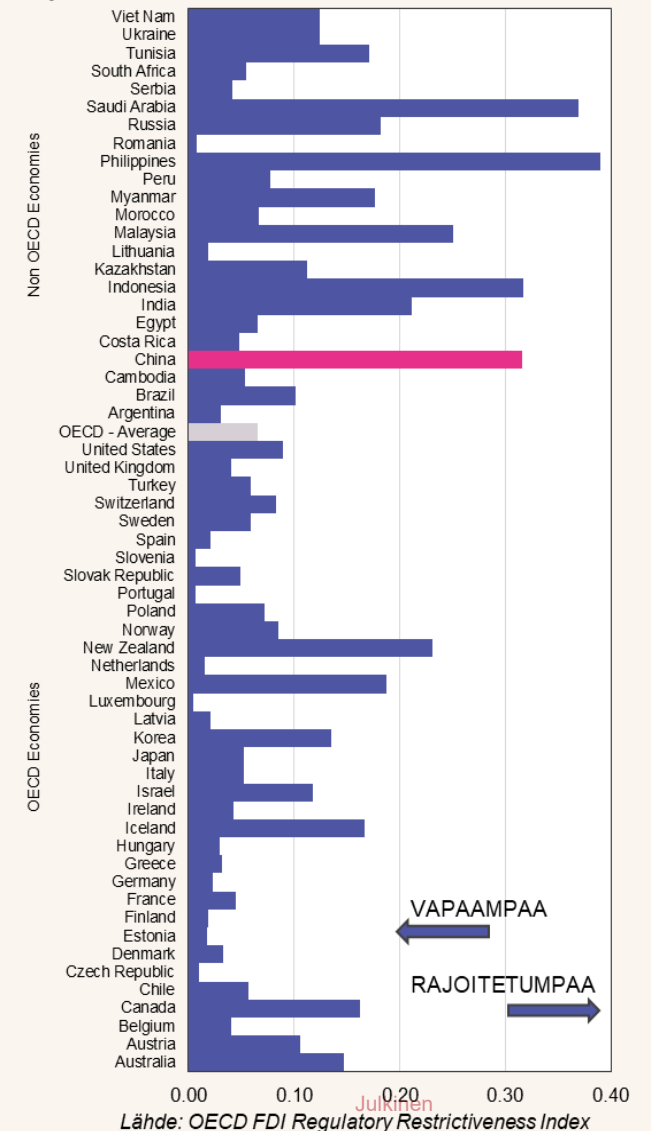
*Portfoliosijoitukset, johdannaiset, talletukset, lainat, kauppaluotot ja muut saatavat

Lähteet: SAFE ja BOFIT

Kritiikki Kiinan investointeja kohtaan kasvanut

- Kumpuaa Kiinan kilpailua vääristävästä epäreiluista tuista yrityksilleen sekä vastavuoroisuuden puutteesta
 - Ulkomaisten yritysten toimintaympäristö Kiinassa heikentynyt
- Huomattavan moni toimiala, joille kiinalaisyrietykset sijoittavat ulkomailla, on kotimaassa suojattu ulkomaiselta kilpailulta
 - Jopa ¾ Kiinan Eurooppaan v. 2000 lähtien tekemistä suurista suorista sijoituksista ei olisi ollut mahdollisia tai todennäköisiä toisin päin (Merics)
- Myös puutteet aineettomien oikeuksien suojassa, tietoturvakäytännöt ja valtion rooli herättävät huolta
 - Taustalla mm. EU:n, Yhdysvaltojen ja Australian tiukentuneessa ulkomaisten sijoituksen valvonnassa
 - Myös muut maat ovat tiukentaneet ulkomaisten investointiensä sääntelyä ja rajoittaneet joitain aiottuja kiinalaisinvestointeja

Rajoitukset ulkomaisille investoinneille 2017

Kiitos!

Kiina-tietoiskun videotallenne ja esitykset ovat katsottavissa verkkosivuillamme osoitteessa <http://www.bofit.fi> tilaisuuden jälkeen.

BOFIT SUOMEN PANKIN
SIIRTYMÄTALOUKSIEN
TUTKIMUSLAITOS

www.bofit.fi

[@BOFITresearch](https://twitter.com/BOFITresearch)

BOFIT
KIINA
-TIETOISKU

Ajankohtaisia teemoja Kiinan
taloudesta ja talouspolitiikasta